

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXX. ÉVFOLYAM
294. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1973. XII. 16., VASÁRNAP

A békeszerető erők
moszkvai
világkongresszusának
nyilatkozata

(3. oldal)

A jövő évi termés sikeréért

A mezőgazdaság kemizálásának új útját keresik a termelők és a kereskedelem; megalakult az első úgynevezett agrokémiai központ — ezt a Hógyési Állami Gazdaság és kilenc termelőszövetkezet az AGROKER támogatásával közös vállalkozás formájában hozta létre — s újabb központok létesítését határozták el, például Barcson és Orosházán.

Ez hozzájárul ahhoz, hogy az utóbbi öt évben lényegében megkétszereződött a műtrágyafelhasználás, s az idén meghaladja az 1,1 millió tonnát. A minden eddiginél bőségesebb talajerőpótlással sikerült stabilizálni, illetve fokozni a termelési eredményeket. Még ennél is nagyobb mértékben nőtt a növényvédőszer-felhasználás: gyom- és rovarirtókra 1973-ban 4,1 milliárd forintot fordítottak az üzemek. A tervek szerint 1975-ben másfél millió tonna műtrágyával fokozhatják majd a terméseredményeket a gazdaságok. Tovább javul az összetett műtrágyák aránya, amelynek 1973. évi 12-ről 40 százalékra növekedik felhasználása. A korszerű termelési rendszereket alkalmazó üzemek vegyianyagigénye többletként jelentkezik, de ezt nem az általános ellátás rovására biztosítják, hanem a hazai gyártermények mellett évente 25–30 millió dollárt fordítanak vegyianyagok behozatalára.

A nagy mennyiségű vegyianyag felhasználása nagy feladatot állítja a termelőket. Nehezíti a helyzetet, hogy a szállítás, tárolás, kezelés és a kiszórás legtöbb helyen korszerűtlen, és ez nagy veszteségeket okoz a termelőknek. Ebből a szempontból igen jó kezdeményezés, hogy a gazdaságok közös erővel — és a kereskedelem bevonásával — agrokémiai centrumokat hoznak létre. További terv, hogy folytatják a vegyianyag-tárolók építésének programját. Ehhez csatlakozik majd a későbbiekben megépítendő technológiai részleg, s így végeredményben ezek a telepek is agrokémiai központokká válnak.

A mezőgazdaság kémiai központjai a tervek szerint egyenként 30–50 ezer hektáros területet látnak majd el. A közös vállalkozásban összefogó termelőüzemek egyike között — közös anyagi alapok felhasználásával — megoldják a tárolást, az anyag kezelését és a vegyianyag előkészítését. A központok nagy teljesítményű műtrágyaszóró és növényvédő berendezésekkel is rendelkeznek majd, ezek meghatározott időközönként a földekre juttatják a készítményeket. A centrumok vállalkoznak arra, hogy megfelelő díj ellenében szolgáltatás-ként más gazdaságoknak is elvégezzék a soron következő munkát. A központokban laboratóriumokat építenek, és megszervezik a szaktanácsadó-hálózatot, ahova a termelők szakmai kérdésekkel fordulhatnak. Van olyan elképzelés is, amely szerint az agrokémiai centrumok kezelését részben a gyárra bízják, s így a vegyianyagipart is bevonják a mezőgazdasági termelők közvetlen érdekeltségébe.

A DÉL-VIETNAMI KÜLDÖTTSÉG LÁTOGATÁSA DEBRECENBEN

A Nagyerdőn

A dr. Nguyen Huu Tho, a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front Központi Bizottsága elnökségének elnöke vezette dél-vietnami küldöttség, melynek tagjai meggyekben pihennek, szombaton Hajdú-Bihar megye székhelyén, Debrecenben városnézésen vett részt dr. Szilágyi Gábor, az MSZMP Debrecen városi Bizottságának első titkára és dr. Ács István, Debrecen város Tanácsának-elnöke kíséretében.

A Kossuth Lajos Tudományegyetemen

Élénk diplomáciai tevékenység Közel-Keleten

Kissinger amerikai külügyminiszter szombaton délben érkezett közel-keleti körútjának következő állomására, Damaszkuszba. Személyében pontosan 20 év óta először jár amerikai külügyminiszter Szíriában. A két ország között 1967 óta megszűnt a diplomáciai kapcsolat.

Megfigyelők szerint a genfi béketárgyalásokat előkészítő Kissinger-körút „legnehezebb állomása” Damaszkusz. Kissinger Damaszkuszban először munkabédén vett részt szíriai kollégájával, Abdel Halim Khaddammal, majd az elnöki palotába ment, ahol fogadta őt Hafez Asszad szíriai államfő. Jól tájékozott körökből származó értesülések szerint Asszad elnök a tanácskozás során kifejtette: ha az Egyesült Államok az izraeli kivonulás előtt még el akarja érni az olajembargó feloldását és a szíriai-izraeli hadifoglycsere lebonyolítását, akkor a genfi béketárgyalások eleve céltalanok. Kissinger állítólaga azt bizonyította, hogy Izrael „hajlandó” a kompromisszumra a megszállt Golan-magaslatok kérdésében.

Kissinger még szombaton este továbbrepül Ammanba, ott találkozik Huszejn jordániai királlyal, majd vasárnap Izraelben tárgyal. Marvin Kalb, a CBS diplomáciai főmunkatársa Kissinger külügyminiszter „környezetéből” származó értesülésre hivatkozva szombaton azt jelentette Damaszkuszban, hogy a tervek szerint december 18-án Genfben összeülő közel-keleti békeértekezlet megnyitása egy-két napos késéssel szünetelhet, mert a tárgyalásokon az ENSZ által betöltendő szerep kérdésében nézeteltérések vannak az arab államok és Izrael között. Az amerikai külügyminisztert kísérő CBS-tudósító értesülését nem tulajdonította ugyan közvetlenül Kissingernek, de egy másik hírmagyarázatában elmondotta: a külügyminiszter különgépéről származó bocsátott és meg nem nevezett „magas rangú kormánytisztviselőre” hivatkozó minden értesülés közvetlenül Kissingertől származik.

A CBS ENSZ-tudósítója, Richard Hottel jelentése szerint Izrael azért ellenzi az ENSZ „aktív szerepét”, mert reméli, hogy a genfi tárgyalásokat „elkülönítheti” a megszállt arab területek kiürítését előíró biztonsági tanácsi határozattól.

Abdel Kader Hatem egyiptomi miniszterelnök-helyettes szombaton fogadta japán kollégáját, Miki Takeót, és áttekintette vele a két ország kapcsolatát.

felszólította Izraelt, hogy vonuljon vissza az 1967-es háborúban megszállt arab területekről, és hangoztatta, hogy tiszteletben kell tartani a palesztin nép törvényes igényeit is.

DAMASZKUSZ. Abdel Halim Khaddam szíriai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter a Baath-párt hivatalos lapjának, az Al-Szurának adott nyilatkozatában kifejtette, hogy a japán vezető megértést tanúsítanak az arab felfogás iránt, és teljes támogatásukról biztosítják az arab országokat megszállt területeik felszabadítására vonatkozó törekvéseikben. Elismerik a palesztin nép törvényes jogait is.

KAIRÓ. Az ENSZ kairói szövegje közölte, hogy csütörtökön összesen 48 kisebb tüzsinetértés történt a szuezi fronton. Két izraeli repülőgép berepült Suez városa fölé, Izmaíliától délnyugatra pedig a szemben álló felek tankokkal és tüzérrel lötték egymás állásait.

PRÁGA. A Szakszervezeti Világ-szövetség szombaton felszólította

a világ dolgozóit, hogy mozgósítsák erőiket és juttassák kifejezésre szolidaritásukat az arab népek igazságos harcával.

JERUZSÁLEM. Az izraeli rendőrség szombaton letartóztatott tíz arab asszonyt, mert tiltakoztak amiatt, hogy a megszállt hatóságok állítólagos gerillaegyenység miatt kitoloncoltak Jordániából nyolc férfit. Közük volt Jeruzsálem Legfelső Muzulmán Tanácsának egyik tagja és a nyugati part egyik falvának polgármestere.

Ismail Fahmi egyiptomi külügyminiszter szombaton megbeszélést folytatott Vlagyimir Vinogradov szovjet nagykövettel és Herman Eiltsel, az amerikai diplomáciai misszió vezetőjével. Ezen kívül a francia és a libanoni nagykövetet, valamint az olasz ügyvivőt is fogadta.

Kormánykörökből származó értesülések szerint a tervek szerint kedden megnyílik békeértekezleten részt vevő egyiptomi küldöttség vasárnap délelőtt indul el Genfbe. A delegációt Fahmi külügyminiszter vezeti.

Leltározás a termelőszövetkezetekben

Az elmúlt napokban a különböző fórumokon, testületi üléseken értékelték a mezőgazdaság 1973-as eredményeit. Valamennyi tanácskozás megállapítását úgy lehet megfogalmazni: eredményes esztendő zár az idén a magyar mezőgazdaság. Elég arra utalni, hogy a bruttó termelés 6, az élelmiszeripar pedig 2–2,5 százalékkal haladta meg az elmúlt évet.

Az országos eredményeket figyelembe véve a megye termelőszövetkezetei az átlagnál dinamikusabban fejlődtek, gyarapodtak, termeltek. Erősödött a szövetkezeti mozgalom, növekedett a vagyon, jobban él a termelőszövetkezetek tag-sága. S amikor az év vége közeledik, a kialakult hagyományoknak és törvényes előírásoknak megfelelően számba veszik az egyes-tendei munkát.

December elején a termelőszövetkezeti tagok és szakemberek százainak közreműködésével láttak munkához a leltározó bizottságok. Az előzetes felmérések szerint mintegy 6-6,5 milliárd értékű vagyont vesznek számba. A munka fontosságát és jelentőségét nemcsak a rendkívül nagy érték húzza alá, hanem a leltározást követő további tennivalók pontosság-

ga is. A termelőszövetkezetek számvitele az ellenőrző bizottságokkal együtt készítette el az 1973. évi úgynevezett leltározási ütemtervet, amely a nagyüzemek minden ágazatát egymás után veszi számba, papírra rögzíti a meglévő értékeket. Nagyon fontos követelmény, hogy a leltár, illetve majd az abból összeállítandó zár-számadási mérleg a reális helyzetet tükrözze. Ne értékelje túl az anyagi helyzetet, nem szabad, hogy szépitgessen, olyan hibákat takarjon el, ami néhány hét vagy hónap múlva sokszorosán jelentkezik, és sokkal nagyobb nehézség árán tudnak majd rajta segíteni.

A jó készletfelvételezés megkönnyíti a számviteli dolgozók későbbi munkáját, elősegíti a pontos mérleg összeállítását. Olyan összesítés kell, amely pontosan tükrözi az árbevételt, a ráfordítást, hű tükröt mutat a vagyoni helyzetről.

Nagy feladatot jelent a közös gazdaságok számviteli szakemberei részére az egyeztetési munka mérlegének számokkal alátámasztott megvonása. De szép munka is, mert olyan eredményeket mondhatnak magukénak, amelyek — mint fentebb említettük — a legkülönbözőbb fórumokon nyilvános elismerést kaptak.

Aktívülés Nádudvaron

Aktívülésre hívta össze szombaton délelőtt a tsz kulturházába a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet Pártbizottsága a szövetkezet kommunista vezetőit, szakembereit. A tanácskozáson ott voltak a Vörös Csillag Tsz pártbizottságának tagjai, a hét alapszervezet vezetői, a közös gazdaság vezetőségének tagjai és a függetlenített szakemberek. Részt vett az ülésen Fazekas Károly, a Hajdúsági Tsz-vezetés titkára.

Gonda Sándor, a tsz pártbizottságának titkára mondtott megnyitót, majd Szabó István elnök tartott tájékoztatót az 1973-as esztendő legfontosabb gazdasági mutatóiról, változta az 1974-es esztendő célkitűzéseit, valamint a későbbi esztendő perspektíváit is ismertette.

A mázsákkal mérhető terméseredmények, az állattenyésztési hozamok igazolják, hogy az idén is derekasan helytállt a munkában a Vörös Csillag Termelőszövetkezet közel 2400 főnyi tagsága. A rendkívül aszályos időjárás ellenére hektáronként búzából 44 mázsát, kukoricából — május morzsoltsban 75 mázsát, cukorrépából 628 mázsát takarítottak be. Teljes kapacitással üzemeltet a korszerű állattenyésztési telepek, tovább szélesedett a kiegészítő tevékenység, szorosan kapcsolódva az alaptevékenységhez.

Jelentős anyagi tőke mellett nagy jelentőségű szellemi erő hamozódott fel a szövetkezetben, amely a tagság szorgalmával párosulva biztosítja azt az előrehaladást, amelyet gazdaságpolitikánk, a mostani szabályozó rendszerek, a növekvő igények és az állammal szembeni kötelezettség egyaránt megkövetel.

Ennek a szem előtt tartásával sorakoztatta fel a termelőszövetkezet elnöke a következő esztendő legfőbb tennivalóit. Ha a termelőszövetkezetünk — mondotta — továbbra is az élenjárók között akar haladni, ha a fentebbi igényeket maradék nélkül akarja kielégíteni, akkor minden esztendőben többet kell termelni, s úgy gazdálkodni, hogy kevesebb legyen az önköltség. Az ideai tapasztalatok alapján gyorsabb ütemű lesz a modern technika alkalmazása a mezőgazdaságban, a kukorica mellett újabb területekre terjesztik ki a zárt termelési rendszert. A szövetkezet igyekszik biztosítani a foglalkoztatást tagjainak, de arra is nagyon ügyelni kell a politikai és szakmai vezetésnek, hogy fegyelmezett munkával a rendelkezésre álló lehetőségek felhasználásával a legtöbbet termeljenek meg a tagok a rájuk bízott munkaterületen.

Az aktívülésen szakemberek és pártvezetőségi tagok mondták el a munkájukkal kapcsolatos tapasztalatokat.

MÉRLEKGÉSZÍTÉS IDEJÉN

A közeledő év vége nemcsak a hétköznapiakra nyomja rá bélyegét megnövekedett forgalmával, a zsúfolt üzletekkel, a csomagokkal siető emberekkel. Ev végi hangulat mutatkozik a nemzetközi politikában is: a mérlegkészítés idejét írjuk. Az elmúlt héten szinte egymást követték azok a fontos értekezletek, tanácskozások, amelyeken megvonták az eltelt időszak mérlegét, de egyúttal előre is tekintettek a következő, várhatóan ugyan csak mozgalmas szakaszokra.

Moszkvában a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, majd a Legfelsőbb Tanács ülésezett, a pártplénumon Leonid Brezsnyev is felszólalt. Jóváhagyólag tudomásul vették a párt- és kormányvezetés külpolitikáját, újabb ösztönzést adtak a békeprogram megvalósításához. A jövő évi terv- és költségvetési számok vitája során a kilencedik ötéves terv utolsó előtti esztendőjének részletes célkitűzéseit fogalmazták

Koppenhágában találkoztak a nyugat-európai Közös Piac kormányfői. Képfő: a kilencek csúcserkeztetének résztvevői (Telefotó — AP — MTI — KS)

penhági csúcskonferenciáján. Az alapkérdés egyrészt az, hogy a jellegzetesen hidegháborús közegben létrejött NATO misszió szerepét játszhat az enyhültebb viszonyok között; másrészt, hogy a nyugati

lyok kiadása: már az utolsó simításokat végzik a közel-keleti békeértekezlet kedre tervezett nyitányával kapcsolatban. A kommentátor mégis óvatos, hiszen az utolsó órákban is elhangzanak különböző feltételek, nyilván ez indokolta, hogy Kissinger megint „világkörtúrat” tesz a térségben. Nem tartozik a kedvező előjelek közé az sem, hogy a hétnek volt olyan napja, amikor negyvenhat (!) kisebb-nagyobb összeütközés történt a szembenálló felek között a még mindig tisztázatlan tűzszüneti vonalakon, s incidens robbant ki a híres 101. kilométerkönel is. Az előkészületekkel kapcsolatban érdeklődést keltett a hír, hogy a december ele-

Nagy János külügyminiszter-helyettes (jobbról) és Günther van Vell, az NSZK külügyminisztériumi főigazgatója előzetes megállapodást írt alá a két ország közötti diplomáciai kapcsolatok felvételéről és az ezzel összefüggő kérdésekről (MTI-fotó: Tóth István felvétele — KS)

meg: az idei gazdasági sikerek, a rekordtermés nyomán, valóban kedvezőek az előjelek. A KGST végrehajtó bizottságának moszkvai megbeszélései nyomán új kifejezéseket tanulhattunk: Intertextilmas, Interatomenergo, Inter-elektro. Olyan gazdasági egyesülésekről van szó, amelyek elősegítik a tagországok jobb kooperációját és szakosodását, jelzik a szocialista integráció programjának velóra váltását.

„Jó hír Európának” — így kezdődtek a Prágából keltezett tudósítások. A csehszlovák-nyugatnémet megállapodás aláírásával Bonn végre elismerte a müncheni diktátum érvénytelenségét, rendeződtek a két szomszédos ország kapcsolatai. Brandt és Scheel látogatásával lezárult az a csaknem négyéves diplomáciai menet, amelynek során nemzetközi jogi megerősítést nyertek kontinensünk új realitásai. A pozitív változások feletti örömből legfeljebb annak a gondolathoz ürmöcséppje vegyül, hogy a haladás lehetőleg volna gyorsabb, ha a kibontakozás és az enyhülés ellenzível szemben határozottabban lépnek fel Nyugat-Európában.

A legújabb fejlemények elvezettek a magyar-nyugatnémet és bolgár-nyugatnémet diplomáciai kapcsolatok felvételének lehetőségéhez is. Hazánk kormányja kezdtől fogva következetesen vallotta azt az elvet, hogy amennyiben Bonn rendezzi a szocialista országokkal kapcsolatos problémákat, nem lesz akadály a viszonyunk javításának és magasabb szintre emelésének. Miután ez valóban megtörtént, az új európai helyzet szerény, ám mégsem jelentéktelen építőköveként új formát ölthetnek Budapest és Bonn kapcsolatai. A kelet-nyugati eszmecserék mellett a héten különös súlyt kapott a „nyugat-nyugati” tanácskozás a brüsszeli NATO-tanácsülésen, valamint a közös piaci kilencek kop-

táborban bekövetkező változások milyen „átrendeződést” kívánnak az Egyesült Államok és szövetségesei között. A semmitmondó közlemények egyelőre csak a békés egyet nem értést jelezték. Az ellentétek tüze „olajat” is öntöttek, az energiaválság különösképpen keserűvé tette a kölcsönös kifakadásokat. Ugyanakkor némi fény is megcsillant az olajgondok sötétjében, amikor több arab ország külügyminisztere ugyancsak megjelent a dán fővárosban.

A bécsi fegyverzetesökkel, s a genfi európai biztonsági tanácsko-

Nixon elnök anyagi helyzetének vizsgálatát végezte a közelmúltban egy bizottság, amelynek tagja volt Wilbur D. Mills és Russell B. Long, a Demokrata Párt két törvényhozója (Telefotó — AP — MTI — KS)

zás egy-egy hónapos szabadságra ment — az elnapolás jó alkalom lesz arra, hogy a megbízottak beszámoljanak kormányaiknak. A svájci város szállodáinak azonban aligha lesz gond az üres lakosztá-

Négy embert megölt és több mint húszat megsebesített a marseille-i algériai konzulátuson történt robbanás. Képfő: elszállítják a sebesülteket (Telefotó — AP — MTI — KS)

jén történt egyiptomi-líbiai szakítás után ismét beszélő viszony alakult ki Kairó és Tripoli között, a kiszivárgott jelentések szerint Asz-szad szíriai elnök közvetített. Dél-Vietnamban változatlanul nyugtalan a helyzet, továbbra sem szűnnek a saigoni rendszer terület-szerző próbálkozásai. Erről nyilatkozott hazánk fővárosában Binh külügyminiszter-asszony, aki a Dél-vietnami Köztársaság magas szintű küldöttségének tagjaként, Nguyen Huu Tho elnök kíséretében látogató el hozzánk. A budapesti tárgyalások tovább erősítették kapcsolatainkat, s kifejezésre juttatták a népként töretlen szolidaritását a DVK harcával, építő munkájával. A Vietnam körüli helyzet élenkülését mutatja, hogy Le Duc Tho ismét úton van: csütörtökön Párizsban találkozik majd régi tárgyalópartnereivel, Kissinger amerikai külügyminiszterrel.

Angliában súlyos gondot okoz a vasutasok késleltető sztrájkja. Képfő: az egyik londoni állomás 13-as vágánya mellett rendőrök tartják fenn a rendet a ritkán érkező vonatra várakozó utasok között (Telefotó — AP — MTI — KS)

Waldheim teljes és hatékony szerepet vállaljon a genfi értekezleten

A Biztonsági Tanács határozata

NEW YORK

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa szombaton zárt ülésen határozatot fogadott el a közel-keleti békekonferencia összehívásával és a világszervezet főtájkárának azon betöltendő szerepével kapcsolatban. A határozat kifejezi azt az óhaját, hogy Waldheim főtájkár „teljes és hatékony szerepet” juttasson a genfi értekezletre, ő töltse be az elnöki tisztséget, amennyiben „az érintett felek így kívánják”, és folyamatosan tájékoztassa a konferenciáról a Biztonsági Tanácsot. Az el nem kötelezett országok által előterjesztett határozattervezetet ellenszavazat nélkül, a BT négy állandó tagjának tartózkodása mellett fogadták el. Kína — a tanács

ötödik állandó tagja — nem vett részt a szavazásban.

Röviddel ezt megelőzően az ENSZ székhelyén bejelentették, hogy Waldheim főtájkár az eredeti tervekkel ellentétben, szombaton este még nem utazik Genfbe. Indulásának új időpontját a további fejleményektől tették függővé. Nem sokkal később a francia hírvényközség megbízható forrásra hivatkozva azt jelentette, hogy a genfi békekonferencia megnyitását három nappal elhalasztották, december 21-re. E hírt még nem erősítették meg, az ENSZ székhelyen viszont tudni vélik, hogy a halasztás oka a világszervezetnek és különösen Waldheim főtájkárnak az értekezleten betöltendő szerepe körül továbbra is fennálló arab-izraeli nézeteltérés. (MTI)

Rendezzék a palesztin nép nemzeti jogait

AZ ARAB KÜLÜGYMINISZTEREK SAJTÓÉRTEKEZLETE

Szombaton délután sajtókonferenciát tartottak Koppenhágában az arab államok külügyminiszterei, akik az algériai arab csúcserkeztetlet megbízásából nyújtottak át üzenetet a közös piaci országok állam- és kormányfőinek.

Az arab államok határozott választ kértek a nyugat-európai államoktól arra, hogyan kívánják elősegíteni a közel-keleti kérdés rendezését.

A megbeszélések eredményéről az arab külügyminiszterek azt mondták, hogy elérték a párbeszéd megkezdését, de nem tudják, mikor és milyen formában folytatódik majd. Mindenesetre Nyugat-Európa álláspontjában bizonyos változást látnak kialakulóban, ennek azonban még ki kell bontakoznia, mielőtt határozott vélemény lehetne alkotni róla.

A miniszterek nem voltak hajlandók határozott formában nyi-

latkozni arról, hogy milyen feltételek mellett szüntetik meg az arab államok jelenlegi olajszállítási korlátozásait Nyugat-Európának és a többi országnak. Buteflika algériai külügyminiszter nagyon határozott formában utalt arra, hogy nem tartják elegendőnek a megszállt arab területek kiürítését, hanem alapvető feltételeknek tekintik a palesztin nép nemzeti jogainak rendezését is, mert enélkül nem lehetséges a tartós és az igazságos béke a Közel-Keleten.

Az arab miniszterek sajnálatuknak adtak kifejezést amiatt, hogy Nyugat-Európa képviselői nem vesznek részt a genfi értekezlet munkájában, de azt mondták, hogy ettől függetlenül is lehet szerepük a közel-keleti kérdés rendezésében, s csak a nyugat-európai kormányokon múlik, mennyire tudják betölteni ezt a szerepet. (MTI)

Folytatja munkáját a Belga Kommunista Párt XXI. kongresszusa

Louis van Geyt, a Belga KP elnöke beszámolóban az általános nemzetközi helyzettel, valamint Belgium belpolitikai problémáival foglalkozott.

Az európai biztonságért vívott harc fokozásával kapcsolatos feladatokról szólva a párt elnöke sürgette, hogy erősen leplezzék le a maoisták és a különféle baloldali csoportosulások által propagált hamis elméletet a „két szuperhatalom”-ról.

Szombaton délután a Belga KP kongresszusa alkalmából Hervé Brouhon, Brüsszel alpolgármestere, a Belga Szocialista Párt képviselőházi vezetője és az Interparlamentáris Unió belga-magyar csoportjának elnöke — fogadta a kongresszuson részt vevő külföldi küldöttségeket, köztük hazánk képviselőjét Romány Pált, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának tagját, a Központi Bizottság osztályvezetőjét.

Újabb kedvezmények a külföldre utazó magyar állampolgárok valutaellátásában

Az idegenforgalom ez évi alakulása kedvező volt. Különösen a szocialista országokba irányuló idegenforgalom nőtt, ebben az évben a szocialista országokba kiutazók száma meghaladja az 1 milliót. Eredményesek voltak az elmúlt években hozott, utazást könnyítő intézkedések. Egyre több külföldi turista keresi fel hazánkat és növekednek idegenforgalmi bevételeink.

A Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank a külföldre utazók valutaellátásánál az érvényben levő alapvető rendelkezések megváltoztatása nélkül néhány további, az állampolgárokat kedvezően érintő intézkedést léptet életbe.

A Bolgár Népköztársaságba, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba, a Mongol Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba, a Szovjetunióba és a Vietnami Demokratikus Köztársaságba, utazó turisták személyenként az eddigi évi 6000 Ft helyett 8000 Ft-os keretben, a napenként 250 Ft helyett 350 Ft értékben vásárolhatnak valutát.

A fent említett országokba gépjárművel utazók üzemenykedésére megállapított normák megszűnének és a gépjárműtulajdonosok igényüknek megfelelően vásárolhatnak je jöcimen devizát. Ez az összeg ugyancsak nem terhelhető az évi 8000 Ft-os keretnek.

A szobánforgó szocialista országokba utazóknak további kedvezményt jelent az az intézkedés, amely szerint a szervezett társasutazásban részt vevők eddigi 1000 Ft-os behozattal vámmentes kerete — az egyéni turistákéhoz hasonlóan — 4000 Ft-ra emelkedik.

A Jugoszláviába turista útlevelel utazók valutaellátási rendje és mértéke változatlan, azaz továbbra is évenként 3300 Ft értékű valutát vásárolhatnak. Ugyanakkor a látogató útlevelel kiutazók valutaellátása 300 Ft-ra emelkedik.

A tőkés országokba utazó turisták valutaellátásának rendje és mértéke nem változik. A gépjárművel utazók üzemenykedés címén a jövőben is igényelhetnek devizát, azonban a 10 százalékos alapilletéken felül felszámított 30 százalékos többletilleték 20 százalékra csökken. A látogató útlevelel utazók az eddigi 150 Ft helyett 300 Ft-nak megfelelő konvertibilis valutát kaphatnak az utazás során felmerülő apróbb kiadások fedezésére.

A békeszerető é lágkongresszusát a bizottság és az Qrs december 14-i egy résztvevői kifejezt értésüket a világk mentumaiban, mi latkozatában fogl sokkal, feladatokk

A nyilatkozat a következőket mon

A békeerők v Moszkvában, 1973 között tartották n dalmi mozgalmak legszélesebb fórum ország, 120 nemzet, 1100 nemzeti szer lom képviselőit e

A hét napon é párbeszéd szeller őszinte vita — fi különböző álláspó vé tette, hogy áfő duk a jelenkor ak lult problémáit.

A világkongress jelentett a népek méert és megszlá tott harcában. hozzájárulást jeler litikai és egyéb szervezetek között hez és együttműkő ösztönzést ad a kő

Az elmúlt időkt porondon végberm reménytel és bí bennünket. Fokozó tés abban, hogy a és biztonóságán nem lehet csupán szük körének egye egyetértés arra ősi kat — a különböző csoportosulásokhoz nem kötelezett na kis országokat — járuljanak hozzá a lyamat elmélyítés hogy az ellenséges frontációt és az el lentős és az egyer együttműködés vál

Békes egymás

A békes egymás csupán a háború teljes kizárását je népek lehetővé te tetlen határain függetlenségét és ezen az alapon fej együttműködést, a népek kölcsönös k ciót a béke és a dás érdekében.

A békes egymás jelenti az igazságt megbékélést: ellen tezi fel, hogy az konyan elhárítják, peknek jogukban a séges eszközlel ha gazdasági felszabad sadalmi haladásért mü külső beavatko badon határozzák kat. A békes egyv ezert felel meg a r és azon erkölcsi e lyeekre az igazságos nie kell.

A békes egymás iktatja az államköz az erőszak alkalm meghatározza a vi rések rendezése ki zeneik igazán béke

Létre kell hozni politikai, gazdas kulturális és pszich tékait. Ez az egyv hogy véget vessün mással szemben áll tikaik tömbökre va Ezen az úton az Eg kevés lesz arra, ho közti biztonság hat ként — teljes mért szerepét.

Indok

A vietnami nép lyet a párizsi egyez vbább a laoszi nép lyet a laoszi egyez könyv foglal magá jelent a hazafias amelyek arra kér amerikai imperiali entős engedménye zájáruktak ahhoz, e ebben a részében utat az igazságos p számára.

Mindazonáltal e lensége nem hagyó a háború Kambod folytatódik: az US, saigoni kormány és erői mindent megte dekében, hogy az nyek végrehajtását kell érni, hogy vala vő fél szigorúan és végrehajtsa a párizs egyezményeket.

A legnagyobb mé gatni kell Laosz, K

A BÉKE

A FÖLDÖN ÉLŐ VALAMENNYI

EMBER ÜGYE

A BÉKESZERETŐ ERŐK MOSZKVAI VILÁGKONGRESSZUSÁNAK NYILATKOZATA

Ugyanakkor sok minden, ami napjainkban történik, aggodalomra és nyugtalanságra ad okot. Míg egyes területeken tért hódít az enyhülés, más területeken feszültség — feszültségrobbanás és agresszió — következik be, ami rendkívül káros befolyással van a nemzetközi kapcsolatokra.

Együtt átgondoltuk, hogy — a világ közvéleményének erejével — mit lehetne és kellene ebben a helyzetben a békeerőknek tenniük. Arra a következtetésre jutottunk, hogy szükség van erőteljes és egyeztetett akciókra, félretéve mindazt, ami bennünket megoszt, hogy elősegítsük az előrehaladást a békehez és a biztonsághoz vezető úton.

A kongresszus 14 bizottsága gyümölcsöző munkája alapján összefoglalta az ott folytatott viták pozitív eredményeit és kidolgozta a következtetéseket és azoknak a problémáknak a közös megközelítését, amelyeknek sikeres megoldása — és erről meg vagyunk győződve — garanciát jelent arra nézve, hogy az 1970-es években elért sikerek földünkön tartós békehez vezetnek. Elsőrendű fontosságú tulajdonítottunk az alábbi kérdéseknek.

Fel kell lépni annak érdekében, hogy rövid időn belül létrejöhessen a megállapodás az európai fegyverkezési verseny beszüntetéséről, továbbá a közép-európai nemzeti és külföldi haderők számszerű csökkentéséről. A politikai és katonai biztonságra épülő, egyenlőségen alapuló gazdasági, tudományos, műszaki és kulturális együttműködés — mind sokoldalú, mind kétoldali szinten — jelentős fejlődést hozhat. Így lehetővé válna, hogy Európában a különböző gazdasági egyesülések között, nevezetesen a KGST és az Európai Gazdasági Közösség között hasznos kapcsolatokat és együttműködést teremtsenek meg.

Béke és biztonság Ázsiában

Az ázsiai békét és biztonságot mindenekelőtt az agresszió, a felforgató tevékenység és az ázsiai emberek egymás ellen uszításának imperialista politikája veszélyezteti. Az ázsiai népek nagy sikereket értek el az e politika ellen folytatott harcban. A hős vietnami nép győzelme az amerikai imperializmus felett, Bangla Desh Köztársaság megszületése a japán nép felépése a militarizmus ellen, az indiai szubkontinens tartós békéjének biztosítását szolgáló lépések — mindmind hozzájárulnak az imperialista mesterkedések elleni küzdelemhez, amelyek eredményeként döntő változás ment végbe az erőviszonyokban a béke és a szabadság javára.

Ma az a legfontosabb feladat, hogy együttes erőfeszítéssel bukkorra itéljük a neokolonialista céljait érdekében más államok függetlenségét veszélyeztető imperialista manővereket.

A valamennyi ázsiai állam előtt — az egyes államok társadalmi rendjéről függetlenül — nyitva álló kollektív ázsiai biztonsági rendszer létrehozása politikájának a béke és egymás mellett élés elveire kell épülnie a bandungi megállapodás szellemében.

Ez a politika kétségtelenül elősegíti az olyan fontos problémák megoldását, mint a még meglévő háborús tűzfészek azonnali felszámolása, a külföldi agresszió és beavatkozás következményeinek leküzdése.

A KNDK kezdeményezésére észak és dél között megindult párbeszéd újabb lépés Korea demokratikus alapon, külső beavatkozás nélkül történő békés újraegyesítésére, bár a dél-koreai hatalmak

dasági, tudományos és műszaki segítséget nyújtsanak a fejlődő országoknak.

Együttműködés

a környezetvédelemben

Az emberiség egyre inkább tudatában van annak, hogy milyen veszélyek fenyegetik a környezet romlása és tönkretétele következtében. A világ népeinek léte, fejlődése, a föld természeti kincseit. Ez pedig a sokoldalú nemzetközi együttműködés és a természeti kincsek ésszerű felhasználását igényli.

Véget kell vetni a nukleáris kísérletek, a folyók, tengerek és óceánok vize radioaktív és mérgező anyagokkal való szennyezése következtében rendkívül veszélyes környezetszennyezési folyamatoknak.

Együttműködés a nevelés és a kultúra területén

A nemzetközi kulturális együttműködés és a szélesebb emberi kapcsolatok értékes szerepet játszanak a népek és nemzetek közötti kölcsönös megértés erősítésében, a bizalmatlanság eloszlásában, az elfogultság és az előítéletek megszüntetésében. Mindezt a hatást azonban nem lehet elérni addig, amíg az e területeken való együttműködés nem alapul a szuverenitás demokratikus elvein, az egymás belügyeibe való be nem avatkozásra és minden ország törvényeinek és történelmi hagyományainak tiszteletben tartásán.

A nemzetközi kulturális együttműködés formái különbözőek. Közülük kiemelkedően fontos; az együttműködés a nevelés területén, az ifjú nemzedék nevelése a nemes erkölcsi eszmék és minden nép tiszteletben tartása szellemében; a külföldi szerzők fordítása gyakorlatának kiterjesztése és javítása; a turizmus fejlesztése; szakmai és személyi okokból más országokba történő utazások megkönnyítése stb.

Gazdasági, tudományos és műszaki együttműködés

A gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés nemcsak következménye, hanem biztosítéka is a béke és egymás mellett élésnek. Növekedését nem a társadalmi rendszerek különbözősége gátolja, hanem a nemzetközi feszültség, a fegyverkezési hajszák, a lélekta- ni hadviselés.

A nemzetközi gazdasági együttműködésnek a kereskedelmi és más gazdasági kapcsolatokban az egyenlő jogok, a kölcsönös előnyök és a legnagyobb kedvezmény elvén kell alapulnia. A nemzetközi gyakorlatból gyökeresen ki kell irtani azokat a kísérleteket, hogy politikai és diszkriminációs feltételeket erőszakoljanak a másik félre, s beavatkozzanak annak belügyeibe. A világméretű gazdasági kapcsolatok rendszerét úgy kell kiépíteni, hogy az megfeleljen minden résztvevő érdekének, és különösen hozzá kell járulnia a fejlődő országok gazdasági függetlenségéhez.

Társadalmi haladás

és emberi jogok

Minden ember elidegeníthetetlen joga, hogy békés környezetben, szabadságban és társadalmi igazságosságban éljen és dolgozzon.

A társadalmi haladás és emberi jogok biztosításához elengedhetetlen az enyhülés, a béke és egymás mellett élés és a baráti együttműködés légköre.

Azoknak az államoknak és kormányoknak, amelyek az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezményeket eddig nem írták alá, nem ratifikálták, ezt haladéktalanul meg kell tenniük annak érdekében, hogy ezek az egyezmények hatályba lépjenek. Az emberi jogok biztosítása érdekében mindenhol megfelelő mechanizmust kell biztosítani. Ehhez teljes mértékben fel kell használni az ENSZ kereteiben működő szerveket.

Minden embernek elidegeníthetetlen joga van az élethez, s ezt a törvénynek védeni kell; az államoknak törekedniük kell a halálbüntetés teljes eltörlésére. Az élethez való jog felveti a gyilkosság

(Folytatás a 4. oldalon)

A békeszerető erők moszkvai világkongresszusát előkészítő magyar bizottság és az Országos Béketanács december 14-i együttes ülésének résztvevői kifejezték teljes egyetértésüket a világkongresszus dokumentumaiban, mindenekelőtt nyilatkozatában foglalt megállapodásokkal, feladatokkal.

A nyilatkozat a többek között a következőket mondja:

A békeerők világkongresszusát Moszkvában, 1973. október 25—31. között tartották meg. Ez a társadalmi mozgalmak történetében a legszélesebb fórum volt, amely 143 ország, 120 nemzetközi és több mint 1100 nemzeti szervezet és mozgalom képviselőit egyesítette.

A hét napon át a konstruktív párbeszéd szellemében folytatott ószinte vita — figyelembe véve a különböző álláspontokat — lehetővé tette, hogy átfogóan megvizsgáljuk a jelenkor aktuális és bonyolult problémáit.

A világkongresszus fordulópontot jelentett a népeknek a béke védelméért és megszilárdításáért folytatott harcában. Felbecsülhetetlen hozzájárulást jelentett az eltérő politikai és egyéb nézeteket valló szervezetek közötti jobb megértéshez és együttműködéshez. Ez újabb ösztönzést ad a közös akcióra.

Az elmúlt időkben a nemzetközi porondon végbement sok esemény reménytel és bizakodással tölt el bennünket. Fokozódik az egyetértés abban, hogy a világ békéjének és biztonságának megteremtése nem lehet csupán a nagyhatalmak szék körének egyedüli ügye. Ez az egyetértés arra ösztönzi az államokat — a különböző tömbökhöz vagy csoportosulásokhoz tartozó vagy el nem kötelezett nagy, közepes vagy kis országokat —, hogy aktívabban járuljanak hozzá az enyhülési folyamat elmélyítéséhez és ahhoz, hogy az ellenségeskedést, a konfrontációt és az elidegenedést a jelentős és az egyenlőségen alapuló együttműködés váltsa fel.

Béke egymás mellett élés és nemzetközi biztonság

A béke egymás mellett élés nem csupán a háború lehetőségének teljes kizárását jelenti, de minden népeknek lehetővé teszi, hogy sérthetetlen határain belül fenntartsa függetlenségét és szuverenitását, ezen az alapon fejlessen sokoldalú együttműködést, amely biztosítja a népek kölcsönös kapcsolatát és akcióit a béke és a társadalmi haladás érdekében.

A béke egymás mellett élés nem jelenti az igazságtalansággal való megbékélést: ellenkezőleg, azt teleteli fel, hogy az agressziót hatékonyan elhárítsák, és hogy a népeknek jogukban áll minden szükséges eszközzel harcolni politikai, gazdasági felszabadulásukért, a társadalmi haladásért, hogy bármilyen külső beavatkozás nélkül szabadon határozzák meg saját sorsukat. A béke egymás mellett élés ezért felel meg a népek érdekeinek és azon erkölcsi eszméknek, amelyekre az igazságos békeképítés épülni kell.

A béke egymás mellett élés kiküzdött az államközi kapcsolatokból az erőszak alkalmazását, és előre meghatározza a viták és nézeteltérések rendezése különböző eszközeinek igazán békés jellegét.

Létre kell hoznunk a biztonság politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és pszichológiai biztosítékait. Ez az egyedüli út ahhoz, hogy véget vessünk a világ egymással szemben álló katonai-politikai tömbökre való felosztásának. Ezen az úton az Egyesült Nemzetek kevés lesz arra, hogy — a nemzetközi biztonság hatékony eszközeként — teljes mértékben betöltsék szerepét.

Indokína

A vietnami nép győzelme, amelyet a párizsi egyezmény rögzít, továbbá a laoszi nép győzelme, amelyet a laoszi egyezmény és jegyzőkönyv foglal magában, nagy sikert jelent a hazafias erők számára, amelyek arra kényszerítették az amerikai imperializmust, hogy jelentős engedményeket tegyen: hozzájárult ahhoz, hogy a világnak ebben a részében megnyíassák az utat az igazságos politikai rendezés számára.

Mindazonáltal a népek közös elszántsága nem hagyott fel terveivel; a háború Kambodzsában tovább folytatódik; az USA segítségével a saigoni kormány és Laosz reakciós erők mindent megtesznek annak érdekében, hogy az aláírt egyezmények végrehajtását késleltessék. El kell érni, hogy valamennyi résztvevő fél szigorúan és maradéktalanul végrehajtsa a párizsi és a vientiane-i egyezményeket.

A legnagyobb mértékben támogatni kell Laosz, Kambodzsa és Vi-

allaljon

zata

tagja — nem vett szban. megelőzően az ilyen bejelentették, a főtitkár az eredetében, szombaton utazik Genfbe. Indópontját a további tettek függővé. Nem a francia hírügynök forrásra hivatkozta, hogy a genfi béremegnyitást három tították, december 21-nem erősítették meg, melyen viszont tudni alasztás oka a világ különbözően Waldak az értekezleten epe körül továbbra be—izraeli nézetel-

in nép

TEKEZLETE

hogyan milyen feltéte-ntetik meg az arab gi olajszállítási korugat-Európának és ak. Buteflika algé- szter nagyon ha- ban utalt arra, hogy egendők a meg- letek kiürítését, ha- létételeknek tekintik o nemzeti jogainak mert enélkül nem rtós és az igazságos eleten. szterek sajnálatuk- zezést amiatt, hogy képviselei nem a genfi értekezlet de azt mondták, tetlenül is lehet sze- leleti kérdés rende- a nyugat-európai műlik, mennyire ni ezt a szerepet. (MTI)

át Párt sa

elután a Belga KP alkalmából Hervé szta alpogármestere, szta Párt képviselő- és az Interparlamenta—magyar csoport- fogadta a kong- vevő külföldi kül- zték hazánk képv- Párt, a Magyar nkáspárt Központi agját, a Központi yvezetójét.

polgárok

országokba gépjármű- nyagköltségére megá- megzdának és a gép- k igényüknek megfe- nek e jogcimen devi- ugyanacsak nem terhe- keretet. szocialista országokba kedvezményt jelent amely szerint a szerve- an részt vevők eddigi tall vámentes kerete stákéhoz hasonlóan — lik. turista útlevelel uta- rende és mértéke novábbra is évenként alutát vásárolhatnak- ogató útlevelel kiuta- 300 Ft-ra emelkedik. kba utazó turisták va- ndje és mértéke nem emvétel utazók üzem- n a jövőben is igé- t, azonban a 10 száza- n felül felszámított 30 leték 20 százalékra ató útlevelel utazók á- vett 300 Ft-nak megfe- valutást kaphatnak az nerülő apróbb kiadá- rendelkezők 1974. ja- élethe, és azoknál az k alkalmazásra, akik vetően igényelnek va- vámentes keretet azok rtos utazáson résztve- be, akik a szocialista r 1-én vagy azt kö- za. al összefüggő kérdé- szolgáltató helyek ad- zoztatást. (MTI)

Nemzeti felszabadító mozgalom,

harc a gyarmatosítás és a rasszizmus ellen

Ázsia, Afrika és Latin-Amerika népei harcolnak a gyarmatosítás, a neokolonializmus, a rasszizmus, az apartheid, a nemzeti elnyomás ellen, a nemzeti függetlenségért és a békéért.

A nemzeti felszabadító erők a világméretű antiimperialista mozgalomnak, a világbéke építésének egyik fő elemét alkotják. A nemzeti felszabadító mozgalom egyetlen törvényes képviselői népüknek, országuknak.

Sokoldalú támogatásban és segítségben kell részesíteni Ázsia, Afrika és Latin-Amerika gyarmatosító és rasszista rend ellen, az önmegdekezésért és a nemzeti állami- gért küzdő népeinek felszabadító mozgalomát.

Minden békeerők küzdenie kell azért, hogy az ENSZ számos, a gyarmatosítás, az apartheid és a rasszizmus más formáinak felszámolásáról hozott határozatát maradtalanul és feltétel nélkül végrehajtsák.

Fejlődés és gazdasági függetlenség

A nemzetközi enyhülési folya- mat kedvezőbb feltételeket teremt

A BÉKESZERETŐ ERŐK MOSZKVAI VILÁGKONGRESSZUSÁNAK NYILATKOZATA

(Folytatás a 3. oldalról)

visszaállításával kapcsolatos jog problémáját. Feltétlenül szükséges a diszkrimináció minden formájának — faji, nemzetiségi, nyelvi, vallási és nemre való megkülönböztetés — felszámolása.

Meg kell javítani a munkakörülményeket, a rabszolga- és kényszermunkát meg kell szüntetni. Az egészségügyi és lakáskörülményeket meg kell javítani.

Fejleszteni kell az államok kö-

zötti különböző szintű együttműködést, például a nemzetközi szervezetek útján, a szakszervezetek, az ifjúsági, a nő-, a vallási és más társadalmi szervezetek, a jogászok, a közgazdászok, a szociológusok és más tudósok között.

Bármely ország állampolgárának egyenlően kell részvételnie a társadalmi haladás áldásából, a gazdasági, a társadalmi, a polgári, a kulturális jogokból, amelyeket törvényben kell biztosítani és megfelelően kell garantálni.

szorosan kapcsolódik az aktív békepolitikához és a nemzetközi küzdőtérben való egyenlő jogú együttműködéshez. A chilei tragédia ismét bizonyítja, hogy az enyhülés és a nemzetközi biztonság megerősítése ellen fellépő erők azonosak azokkal az erőkkel, amelyek megkísérik fékezni a népek nemzeti függetlenségéért és a társadalmi haladásért folyó küzdelmet.

A chilei néppel való növekvő szolidaritás, a junta terrorja és erőszakos cselekedetei elleni harc, a küzdelem valamennyi demokrata és hazafi kiszabadításáért. Chile valódi újjászülésétől részévé válik az igazságért, a demokráciáért és a békéért folyó egyetemes mozgalomnak. Ez a harc valóban világméretűt öltött.

Igy közelíthetjük meg közösen a legfontosabb kérdéseket, amelyek — a kongresszus résztvevőinek egybehangzó véleménye alapján — ma előtérbe kerülnek. Meggyőződésünk, hogy ez a megközelítés jó és cselekvő alapul szolgálhat és kell is hogy szolgáljon minden ember gyümölcsöző és egyeztetett akciójához, aki nemcsak kívánja a békét, hanem a béke érdekében gyakorlati tettekre is készen áll.

Az idő nem vár. Az olyan nemzetközi kapcsolatok rendszerének megteremtéséhez, amelyben a háború lehetetlennek bizonyul, és amelyben minden nép, minden állam maradéktalanul élvezheti a béke javait, a modern civilizáció és a tudományos-technikai forradalom áldásait — nem elegendő csupán a kormányok törekvése. Ez a földön élő valamennyi ember ügye.

Az idő nem vár. Hisszük, hogy a kongresszus jó alapot teremt, erőteljes ösztönzője lesz valamennyi békeszerető mozgalomnak a nemzetközi biztonság és leszerelés, a nemzeti függetlenség, együttműködés és béke érdekében kifejtett erőfeszítései egyesítésének.

Az idő nem vár. (MTI)

Együttműködés

a kormányközi és nem kormányközi szervezetek között

Különösen fontos, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket kormányzinteken tettek annak érdekében, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok a békés egymás mellett élés elvét megvalósítsák a nemzetközi kapcsolatokban, és a nem kormányzinteken tett erőfeszítések annak érdekében, hogy megszilárdítsák az enyhülést, elmélyítsék a különböző békeerők együttműködését, folytatódjanak egyrészt a világméretű kormányközi szervezetek, mint az ENSZ, a regionális szervezetek, mint az Afrikai Egyesülszervezet, az Arab Liga, másrészt a nemzetközi nem kormányzati szervezetek együttműködésének aktivizálásában is.

A nemzetközi szervezetek a két csoportja között az együttműködés egyik konkrét módja a közvélemény részvétele a világ ügyeiben, s ez különösen fontos a különböző mozgalmakban és szervezetekben egyesült békeszerető erők objektíven növekvő szerepének fényében.

A nem kormányzati szervezetek hozzájárulhatnak a kormányközi szervezetek erőfeszítéséhez a legfontosabb nemzetközi politikai problémák, így a nemzetközi konfliktusok megoldásában, a biztonsági

rendszer kialakításában, a leszerelés támogatásában, a gyarmatosítás és rasszizmus elleni harcban, a gazdasági és a társadalmi fejlődés problémáinak megoldásában, a környezetvédelemben.

Hogy ezeket a feladatokat teljesíthessék, mind a nemzeti, mind a nemzetközi nem kormányzati szervezeteknek közösen tanulmányozniuk kell és meg kell határozniuk a közös érdekeltségi szférákat és a közös akciókat — különösen az ENSZ-et és annak specializált intézményeit illetően.

Chile

A fasiszta puccs Chilében ismételtelen megmutatta, hogy az imperialisták és a reakciós erők politikája nagy veszélyt jelent azon népekre, amelyek a szabadság, a politikai függetlenség és a társadalmi haladás útját választották.

A chilei tapasztalat ismét megmutatta, hogy a demokratikus eszmékért, az alapvető emberi jogokért, a törvényesség és a rend megszilárdításáért folyó harc, amely a népek akaratán nyugszik,

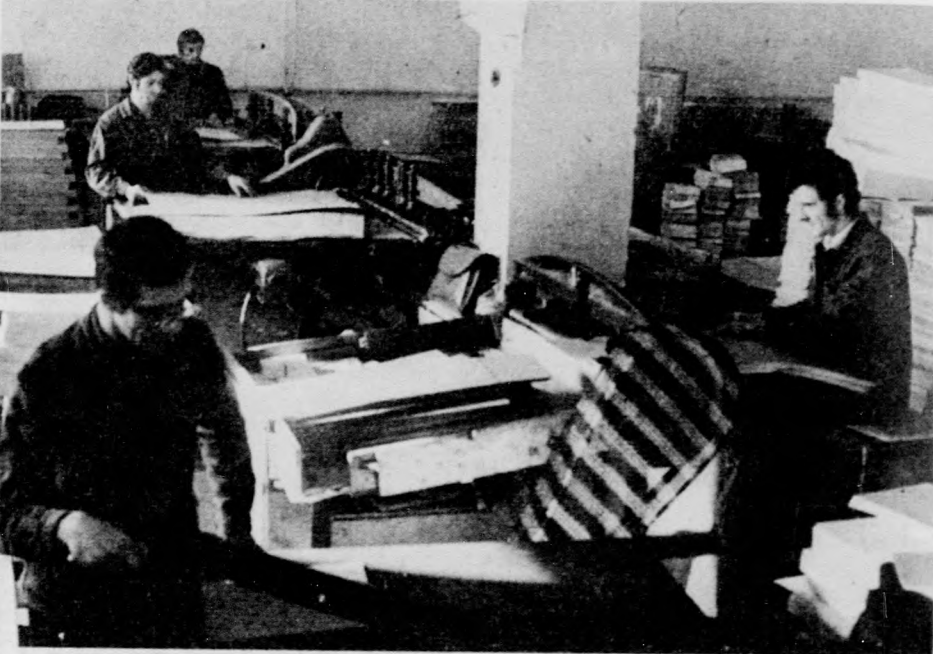
DOBOZOK, KÖNYVEK, FÜZETEK

Debreceni Könyvkötő és Dobozkészítő Ipari Szövetkezet új telephelyet avatott a közelmúltban. A szövetkezet eddig 6 különböző munkahelyen dolgozott, és a centralizálás eredményeképpen a termelékenységben máris 15 százalékos növekedés mutatható ki. Az új üzem négy és fél millió forintos költséggel épült, és terveik szerint a IV. ötéves terv első felében meg egyszer ekkorára bővítik az üzemet. Képeinken a szövetkezet főbb profiljaiból mutatunk be egyet-egyét.

A pvc-üzemben különböző műanyag borítású jegyzetfüzetek, mapák, naptárak készülnek. A korszerű termeléshez 500 ezer forintért egy csehszlovák gyártmányú automata gépet szereztek be.

A dobozkészítő üzem szabászatában negyedévenként 80 tonna kartont dolgoznak fel a különböző típusú csomagoló dobozokhoz.

A szövetkezet speciális doboznyomdájában negyedévenként kétféle darab címkézett doboz készül. Legnagyobb mennyiségben az MGM, de ezenkívül több nagy debreceni üzemnek: pl. a BIOGAL, a MEDICOR megrendeléseit elégítik ki.

A könyvkötészet részben ipari jellegű, részben szolgáltató jellegű munkát végez. Közületnek üzleti könyveket, pénztárkönyveket készítenek 500-asnál nagyobb számban, s ezen felül az egyéni megrendelések tesznek eleget. (Kalmár István képiportja)

A SZÜLETÉSEK SZÁMÁT NÖVELNI KELL

A MEGYEI SZÜLÉSFŐORVOS NYILATKOZATA

Két hónappal ezelőtt született meg a népesedéspolitikai határozat, néhány napja a terhességmegszakítás szabályozó rendelkezés. Mi a véleménye a népesedéspolitikai határozatról, hogyan látja a megyei szülésfőorvos a rendelkezésekből adódó feladatokat? — ezekkel a kérdésekkel kerestem fel dr. Surányi Sándort.

— Magyarország jelenlegi demográfiai helyzetét az alacsony születési arányszám jellemzi, amely ellen társadalmi méretekben tenni kell, tenni szükséges. Népesedéspolitikáknak a társadalmi célokkal összehangoltan a születés növekedését kell szorgalmazni. Új népesedéspolitikai határozatunk ennek szellemében született, és ennek szellemében szabja meg a feladatokat.

— Megállapítható, országosan — és az egyben megyénkre is jellemző — csökkent a három vagy több gyermeket nevelő családok száma az utóbbi húsz vagy akár tíz évet is vizsgálva. Például 1949-ben országosan 12,4 százaléka, a megyében 13,4 százaléka volt háromgyermekes a családoknak, 1960-ban ez a szám 10, illetve 10,6 százalékra, 1970-re pedig 7,8 százalékra csökkent. Sajnos, ma az a helyzet, hogy a családok egyharmadában nincs gyermek, egyharmadában egy gyermek van, s csak a családok egyharmada nevel két-három, illetve több gyermeket. Ez azt mutatja, hogy sok és sürgős a tennivaló országosan és megyénkben a demográfiai helyzet megváltoztatására.

Ezt követően két szakmai, illetve gyakorlati tennivalóról szólt részletesen a megyei szülésfőorvos: a január elsejei hatállyal kötelezően bevezetendő családtervezési tanácsadásról, valamint a terhességmegszakítás új rendjéről, mint olyan két nagy területről, amely nagymértékben befolyásolja és remélhetően megváltoztatja a jelenlegi népesedési helyzetet.

— Megállapítható, hogy hazánkban a szülések száma az utóbbi évtizedben kevesebb, mint a művi vetélések száma. 1964-ben például 130 ezer szülés volt, s 185 ezer művi vetélés, 1970-ben a szülések száma 150 ezer, a művi vetéléseké 194 ezer. A művi vetélés az alacsony születési arányszámnak nem oka, de kétséget kizáróan megállapítható, hogy mind az anya, mind a később születendő gyermek egészsége szempontjából káros, veszélyes a terhességmegszakítás. Az utolsó egy év során sokat tettünk azért, hogy csökkentsék a művi vetélések száma. A megyében például 1973-ban 10—12 ezer nő szedi a fogamzásgátló tablettát, s körülbelül ugyanennyi a méhen belüli fogamzásgátló védőeszközt viselő nők száma. Azonban még ez a szám mindig kevés, mert ez a húsz ezer nő a szülésre alkalmas korban levőknek alig 20 százaléka. (Az országos átlag csak 10-11 százalék.)

— Az új terhességmegszakítási rend célja, hogy addig lehetőleg ne legyen terhességmegszakítás, amíg a családban nincs meg a három gyermek. A népesedéspolitikai kormányhatározat humanizmusa, emberközpontú jellege a terhességmegszakítás eljárási szabályaiban is kifejezésre jut. Szigorúbb, mint a korábbi, de azt a jövőbeni anyák és az új nemzedék egészségének védelme teszi szükségessé. Az elsőfokú bizottságokat államigazgatási egységeként, a másodfokú bizottságokat pedig a fővárosban és a megyékben szervezik meg. A bizottságok pedig a legnagyobb körültekintéssel, megfontoltan, az emberiségtől áthatva, a család és a társadalom érdekeit szem előtt tartva fognak dönteni.

Ezután a megelőzést segítő kötelezővé váló családtervezési tanácsadásról kaptunk tájékoztatást: — Megyénkben évente átlagosan több mint ötezer pár két házaságot, tehát évente mintegy tíz-

ezer emberrel kell majd foglalkozniuk a tanácsadóknak. A tanácsadás szervezése olyan céllal történik, hogy senkinek se kelljen majd más közsgébe, más helységbe elmenni, mint ahol lakik, így a lakosság mintegy negyven százaléka a körzeti orvosok részesítik majd a kötelező családvédelmi tanácsadásban. Továbbképző előadásokon készítik fel a szakorvosokat és a körzeti orvosokat új feladataikra. Azokon a helyeken, ahol van szülés-nőgyógyász szakorvos, vagy szülőotthon, szakrendelő működik, ott szervezik meg a tanácsadást. A városokban alapszinten is a szakorvosok látják majd el a tanácsadást. A körzeti orvosok pedig, ha úgy látják, hogy szakorvosi ellátás, tanácsadás, vizsgálat szükséges, beküldik a tanácsadáson részt vevőket a szakorvosi rendelésre.

Arra a kérdésre, hogy a családtervezési tanácsadás mire terjed majd ki, dr. Surányi Sándor elmondta, hogy a házassággal, a szexuális élettel kapcsolatos ismeretterjesztéstől kezdve a pszichológiai és genetikai tanácsadásig fognak a házassalandókkal foglalkozni. Azokat, akik még nem akarnak gyermeket, a terhesség megelőzésének módjairól világosítják fel, akik pedig olyan helyzetben vannak, s úgy is érzik, hogy már alkalmas lesz életük gyermek várására, fogadására, azoknak ezzel kapcsolatos tanácsokat adnak. Szólt arról is a megyei szülésfőorvos, hogy Debrecenben a házasságkötés előtti kötelező tanácsadás és az arról szóló igazolás kiállítását a megyei tanácsrendelő intézete keretében a nőgyógyászati szakrendelésekhez kapcsolatos történik majd, a lakóhely szerinti illetékességnek megfelelően. Az újjászervezett elsőfokú abortusz bizottság pedig hetenként két alkalommal fogja majd a kérelmeket elbírálni.

J. J.

ZSÖGÖDI RÁKÓCZI KÓS KÁ

Hajlékot is hajlékot em kőből, fából házat, raktár a lél kőnél, cser erősebb igé várat.

Áldjon érte áldjon érte isten, s emb dolga. Falak omo kővek is vá magaslik, a megtartó

Barázdált az idő aláf mint az olv a vén Magu

K

A H

VAL

„Bizonyára nem adott belső konk Gaál Gábor és Kó ta néprfronti szak ga, s még inkább kódés, mely a Kó 1944-es nagy tört két jeles gondolko litikus, értelmiség Koruk és környez visszáságain túlj alapegyezésesinél végre találkoznuk tunkban már egyé

„S ha polgárkér manák kategóriáj belül mindig a c érdekeit tartotta dult szembe mind Ez a népi tájoltás tartalmat Kós tr alapjában nem ma túratereztő erej mélységes szülőf transzilvanizmusá lét, az együtt élő első évek jó száma 1930-as évekre az és magyar paraszt konkretizálódik.”

(Varró)

„Jó órában legy tékeink — még ha is néztek egymás

Nem úgy magu rostában, hanem sok évtizedes tiszt nyeképpen. A továbbiakra átaludta az időt, m vízióját. A magun olyképpen, hogy is szélesebb fronton. Azon pedig, hogy fejú gyalogos — p vanizmus ősi értel felfogása szerint flintját, nincs m

Amiként Kós K nem azt mondja nyugalmával: sas

„...ha elszorul szentlázslói kopár

FÜZETEK

betekzet új telephe-
különböző munka-
pen a termelékeny-
ki. Az új üzem négy
rint a IV. ötéves ter-
et. Képeinken a szö-

jegyzetfüzetek, map-
00 ezer forintért egy

ként 80 tonna kar-
bobozkhoz.

gyedévenként két-
rendelő az MGM, de
OGAL, a MEDICOR

zolgáltató jellegű
arkönyveket készí-
ni megrendelések-
an képiportija)

ZSÖGÖDI NAGY IMRE
RAJZA
KÓS KÁROLYRÓL

Hajlékot Istennek
hajlékot embernek
kőből, fából
házat,
raktát a léleknek
kőnél, cserefánál
erősebb igékből
várat.

Aldjon érte Isten,
aldjon érte ember,
isten, s ember
dolga.
Falak omolhatnak,
kövek is váhatnak
magaslik, nem porlad
a megtartó példa.

Barázdált orcádról
az idő aláfolv,
mint az olvadó hó
a vén Maguráról.

Kányádi Sándor

KÓS KÁROLY KÖSZÖNTÉSE

Hullott a hó és csipős hideg biztatott a sietésre, midőn a napokban Kolozsvárról jartam. Vissza-visszatérve, miként a Mátyás-szoborhoz és a házsongárdi temetőbe, úgy sétálok el a Rákóczi utcába; ama domboldal tövi házsor előtt. Járnai, ahol valamikor jóféle szőlők termettek. Most hó takart mindent, a kertekben a gyümölcsfák üres ágai meredtek az ég felé.

Sötétlő délutánokban az ablaknál áll, nézi a kertet, hogy bizony rendbe kéne tenni, s tán figyelt a messziségre, az öreg Vlegyásza felé, amely küldi üzenetét. Ilyen szelek jöttek tavaly is, tíz és száz esztendővel ezelőtt is. Mert új porták épülhetnek a régi helyekre, az apákat felválthatják a fiak és az unokák, de Vlegyásza ott áll rendíthetetlenül, köves Kalotaszeg néma tanújaként. Mostanság hiányol egy öreg barátot, aki több mint négy évtizedet töltött a közelében, és titkokat tud erről a tájról.

Éjszakák sötétjében messzire fényelt a Kalotaszeg határában épült Varjúvárból a munkaszoba fénye; a teremő csöndben a ház gazdája asztal fölé hajolva köhyveket, épületeket, ceheteket álmodott itt. Napközben gazdaként végezte dolgát; szántott, vetett, betörte a köves ugart, gyümölcsfákat telepített és szénát gyűjtött. Lóháton és szekéren járta a vidéket, benézett a hunyadi vásárra, kedves emberekhez tért be egy kis beszélgetésre. Barátja volt mindenki, a román orvos, a szótári paraszt, a pap és a tanító. A szótári kúrián is mindenki szíves fogadtatásra talált. De sohasem a mulatság, az adomázó vendégeskedés végett, hanem a munka, a Földadat nagy tüze izzott a beszélgetésekben. Iskola kellene? Már papír feszült a rajzasztalon. Lap, folyóirat, szépíves kiadvány? Itt mindig készült valami. Szótári műhely: a táj néprajzi hagyománya, gazdasági, társadalmi helyzete, tennivalókat és gondokat jelölt számára minden időben. Kós Károly egyetemes érvényre látta az arányokat; Kalotaszeg építészete miként újíthatja meg a magyar népi építészetet, s tudta, hogy a régmúlt idők forradalmas történelmére huszadik századi igénnyel lehet hivatkozni. Olykor el-elűnt; ki tudja merre járt, s egyszer csak Sepsiszentgyörgyön múzeum, Kispesten városközpont, Zebegényben templom emelkedett. Földjei napilapot és irodalmi folyóiratot vehettek kezükbe, könyveket olvashattak pompás tipográfiaival és Kiáltó szó zengett feléjük az egységes közös cselekvéshez kérve a sorsosait. De akármire is vezettek az odüsszeusi kalandok, az út mindig visszakanyarodott a Vlegyásza tövébe. Mert köves Kalotaszeg mindig visszavárja és hívja az embert. Ha élve nem, hát halva, miként a Varjú-nemzettség sorsa is példázta.

Hely szerint nem, de szellemi értelemben szülőföldje volt Kalotaszeg. Az 1883. december 16-i születési évszám Temesvárhoz köti, de egy hamari Szeben felé vett kanyarral a család Kolozsvárra költözik. Az Apácai Kollégiumba jó helyre érkezett; az Alma Mater mindig gondoskodással volt a tehetségek és a liberális eszmék iránt. Szabó Dezső jár egy évfolyammal feljebb, egy lejjeb való osztályban pedig Kun Béla diákoskodott. S ez az a liberális hozomány, amellyel Kós Károly, mint a koronázási ünnepek fő díszletmestere 1916 őszén a Habsburg uralkodóház emelvényén a központi helyre Bethlen, Bocskai és II. Rákóczi Ferenc képeit rakja, amire rebelliót kiabálnak az osztrák méltóságosok. S ezzel a diákos hetykeséggel a koronázásra fittyet hányva egy kávéháza reggelizni megy, amikor a monarchia agonizálván utolsó királyát és kenetét veszi fel.

Felédhetetlen emlék, amidőn hatodikos gimnazistaként kedves barátjával tíz napon át a gyulai havasokban vándorol. Kalotaszegtől többé nem tudott elszakadni. A táj nagy hagyománya, emlékezete, közösségi élete élményt jelentett az elszánt embernek, aki nem kisebb hittel indult az életbe, mint hogy Lechner Ödönék mézeskalácsos építészeti stílusa után a mélybe száll és gyökereket keres. Kalotaszeg így jelentett termékenyítő otthont Kós Károlynak. Mert van-e tündöklése pillanat, mint vasárnap délelőtt a Kalota partján, amikor a nép pompás ruhákban és méltósággal vonul a templomból jövet, ahogyan Ady is látta? Évszázadokon átúzó erő sugárzik itt! Nagy múltja lehet hivatkozni: Budai Nagy Antal egy jobb és igazságosabb világ szép hitével innen indul harcba, a XV. században itt már a kálvinizmus készülődik a lelkekben, 1541-ben az alvidék és a Nádas mente népeستől, urastól, papostól református lett. S a mindennapokban tapasztalhatta, amikor Bartók Béla is, magyarok, románok és szászok békében és barátságban élnek egymás mellett. Hunyadon a vásárok alkalmával egy-egy magyar gazdánál jó otthonra találunk a hegyekből érkezett románok, s emlékezzünk a Budai Nagy Antal szép jelenetére! Amikor Antal a harc vállalásában bizonytalan, akkor érkeznek a román Kardos Jákób emberei, akik cselekvésre mozdítják a vezért.

Közösségi ember a feladatot nem kerüli meg. Kós Károly kétszer is a kényelmesebb életet választhatva volna, hiszen mindkét világpusztulás után hívta Budapestre, hívta a perspektívusabb életet: „... hiszem, hogy Erdélyben nagyobb szükség lesz rám, mint Budapestben” — írta 1918-ban, amikor tanárnak hívják és ekként írhatta volna levelét arra az intézkedésre is, amikor a Mezőgazdasági Főiskolának Kolozs-

várról Keszthelyre volt kiszabva az indulás. Nálunk, de különösképpen Erdélyben mindig úgy volt, hogy a Földadat hivatásánál többre hívta ki az embert. Gyakorta kellett intézménynek lenni. Bolyai Farkas nemcsak tanár volt, hanem diákjainak drámát írt, és kimenekített tervezett a falvak népének, hogy gazdaságosabban fűthesse. Kós Károly így volt nagy-mindenes: az idő és népe hívása szerint vállalta és végezte a kirótt feladatot. Muszáj Herkulesként kell vállálnia a harcot, s Kocsis István Bolyai vallo-mása szerint mondhatná Kós Károly is: az embernek, a művészeknek a legnehezebbet kell vállalnia. Ebben méretük meg értéke, önnön ereje, s így villan meg a közösségi értéke is. És ebben példa, így korszerű Kós Károly élete. Példájában ő a jövő is. Minden tette, gesztusa közösségi mozdulatot jelez. Mert lehet, hogy magányra vágyott, s olykor elhúzódtott a világ elől, de álmai, munkája mindig egy népek üzent: közösségnek tervezett épületet; templomot a gyülekezetnek; a gyermekeknek otthont adó iskolát, nem villát, hanem hajlékot a családnak, színházat, költségvetéssel a közönségnek. Politikusként pártot szervezett, lapot és könyvsorozatot szerkesztett, céhet a kézművészeknek. Nyelvi erő és az építész nagyívű konstrukciója mutatja magát a Budai Nagy Antalban, a magyar történelmi dráma, Magyar Elektra, a Bánk bán nagyszerű vonulatához építvén gótikus pillért.

Sosem volt megállás. Mindenképpen kifosztottan, túl a hatvanon az életet újra kell kezdeni. Másoknak nyugdíj adatik, ő a régi lázzal a munkát újra kezdi. Az általa is áhitott derűsebb idő feltűnni látszik, s még csak nem is anyagi és egzisztenciális helyzetének kárpótlására és rendezésére törekszik. Ki tudja immár hányad-jára az idő népe szolgálatára szólítja: „Vágjatok új barázdát a régi ugarban” — üzeni a Világosság egyik számában szerkesztőként és íróként, és maga is munkához lát. Holott tizenöt esztendővel korábban, 1933-ban Tompa-László már úgy érezte Kós Károlyval kapcsolatban: „Tudom, magad is mennél már, te Erdély legnyugtalanabb, izgága magyarja”.

A gazdasági iskolában tanárként, és Erdély jó gazdájaként falusi gazdasági üzemek tervezéséhez ad fontos útmutatásokat. Az életet a folytonos munkára, a földadatra való készenlétet hirdeti a kilencvenéves Kós Károly élete és életműve akkor is, amikor az esztendő súlya tapintatosan visszább szólítja a rendszeres napi munkától. Levélben és személyesen sokan megkeresik, mert most is fontosnak tartják szavát és véleményét.

Ablonczy László

A HŰSÉG ÉS SZOLGÁLAT SZIMBÓLUMA VALLOMÁSOK KÓS KÁROLYRÓL

„Bizonyára nem véletlen, hanem kezdettől adott belső konkordanciák következménye Gaál Gábor és Kós Károly már az antifaszista népfronti szakaszban kiérlelődő barátsága, s még inkább az a termékeny együttműködés, mely a Korunk szemléletét igazoló 1944-es nagy történelmi események után a két jeles gondolkodó, népharcos, irodalompolitikus, értelmiségi hős viszonyát jellemezte. Koruk és környezetük fogyatékoságain és visszaságain túljutva éppen személyiségük alapegyezéseivel fogva kellett és lehetett végre találkozniuk, s ami szocialista tudatunkban már együtt is maradtak.”

(Balogh Edgár; Korunk 1973. 11.)

„S ha polgárként a polgári nemzet fogalmának kategóriájában gondolkodott is, ezen belül mindig a dolgozók széles rétegének érdekeit tartotta szem előtt, s hevesen fordult szembe minden népellenes törekvással. Ez a népi tájoltás ad határozottan haladó tartalmat Kós transzvilanizmusának, mely alapjában nem más, mint a nép élet- és kultúrateremtő erejébe vetett hiten alapuló mélyeséges szülőföldszeretet... Ami pedig transzvilanizmusának másik sarkalatos tétele, az együtt élő népek viszonyait illeti, az első évek jó szándékú, de elvont óhaja az 1930-as évekre az urak ellen harcoló román és magyar parasztok bábolnai összefogásának konkrétizálódik.”

(Varró János: Kós Károly, a szépiró)

„Jó órában legyen mondva: valóságos értékeink — még ha valamikor farkasszemet is néztek egymással — a helyükre rázódtak. Nem úgy maguktól persze, mint kakas a rostában, hanem józan elmék, írók, kritikusok évtizedes tisztázó munkájának eredményeképpen.

„A továbbiakra nézve: magára vessen, aki átaludta az időt, míg elvégeztük a maguk revízióját. A magunkét s a Kós Károlyét is olyképpen, hogy irodalmunk ma már a legselesebb fronton veszi számba új feladatait. Azon pedig, hogy némely lemaradtó sánta-fejű gyalogos — példának okáért a transzvilanizmus ősi értelmezése, vagy tán legújabb felfogása szerint — el-elsütögeti mégis a flintáját, nincs mit csodálkozni.

Amiként Kós Károly sem csodálkozik, hanem azt mondja a nagyhegyi szárnyasok nyugalmával: sas nem kapdos légy után.”

(Sütő András; Kortárs 1973. 12.)

„... ha elszorul a szívem a vistai, türei, szentlászlói kopár dombok láttán, mindig

úgy érzem, az ő szemével is nézem a tájat, az ő gondolataival azonosulok, ha választ kell keresni arra a sok évtizedes kérdésre: hogyan állhat meg a kalotaszegi mezőgazdaság a saját lábán? És, noha sohasem kérdeztem meg Károly bácsitól, de az az érzésem, azért nem írt erről, mert az ő derűlátó szemléletével túl nehéz volt hozzányúlni a kérdéshez.”

(Nagy Miklós; Korunk 1973. 11.)

„A Varjú-nemzettségben... a fejedelemség korában gyakran fellángoló belviszályokon való túljutás gondolata nemcsak a nemzeti egységet példázta, a pártvillongásokon túli egységű tartozást, hanem az „adósságtörlesztés” Kárpát-medencei átkáról is szól. A „ki kezdte?” örökös felhagyatgatása, a múltira hivatkozó bosszúállás és gyűlölködés végső felszámolásának reménye ez. A fiatalság, a szerelem, az építés megtartó ereje folytán joga van itt élni magyarnak, románként egyaránt. Túlélni mindent és megbékélni. Mivel Kós mindent túlélt, hát sok mindennel megbékélhetett... Hosszú életének és maradó művészetének ez a magyarázata: a derű, szeretet és szorgalom, a megbékélés.”

(Imre László; Alföld 1973. 12.)

„Úgy hat ez a nyelv, mintha a nyelv-újítástól nem érintett területen írta volna valaki, szinte meglepődik a figyelő, mikor ilyen szóval találkozok: aggályoskodás. Enyhe régiesség jellemzi, az amely az erdélyi nép nyelvében is megmaradt. Olyan hangulata van ennek a hegyi tisztaságú nyelvnek, mint Kós maga építette szótári házában. Nem tájnyelv, sokkal egyetemesebb, de még az országepítőbe is bevetődik a kalotaszegi tájszó az öreg magyar megnevezésekor: zoltai bopó.”

(Aprilis Lajos; Igaz szó 1968. 11.)

„Kós Károly 90 éves. Már régóta szimbólum: a hűség és szolgálat szimbóluma. Megélt 90 esztendőjében országok, trónok omolnak, földrengések és csillaghullások voltak — ő hű maradt ifjú álmaikhoz. Épített, mindig épített: kőből, vonalból, betűből; épített otthont az embernek, otthont a léleknek. Építette az új Déva várát, erejét, szívét, idegzetét rakva a mindig omlással fenyegető falakba. Írt regényt és drámát, épített házat és iskolát, szervezett könyvkiadót, és szerkesztett folyóiratot. A kő, a tús, a szó: mindig engedelmeskedett akaratának.”

(Czine Mihály; Tiszatáj 1973. 12.)

„NEM SPEKULÁLTAM, ÉLTEM...” KÓS KÁROLY VALLOMÁSAI

„De akik itt élünk munkával és bajjal,
Álljunk össze tettel, ne örökös jajjal,
Fogjuk kézre magunk, magunk dolga végét,
Csináljunk kicsiben mi egy világképet
Egyformán magyarnak, románként, németnek,
Munkásproletárnak, földművesnépeknek,
Dolgos zsidónak és dolgos kereszténynek:
Nincs is több tanácsa a százezes vénének.”

(Kós Károly—Szentimrei Jenő: Kalácsa kalendárium az 1925. esztendőre)

„Megvallom azt is, hogy erdélyi magyar íráson nem valami ködös transzvilanizmusra gondoltunk, még nem is regionalizmusra, s legkevésbé arra, amivel később és ma is még sokan kultúránk és irodalmunk erdélyi és magyarországi doktrínereit vádolták és vádolnak: hogy egy most külön felfedezett választóvíz alkalmazásával megbontsuk a magyar írásművészet egységét... De igenis gondoltunk arra, és tudatosan akartuk s munkáltuk, hogy a magunk kötelesek tudott elmondandóit a magunk módján mondjuk el, a magunk új sorsú magyar közönségének elsősorban és függetlenül és befolyásolatlanul a Pesten kitenyészett szellemtől

és formától, az írásművészet minden kifejező területén.”

(Tamási Áron Enekes madár c. mesejátékáról. Erdélyi Helikon, 1936. 2.)

„Szeretnék leszögezni bizonyos dolgokat. Roppanó változatos és élmények tekintetében gazdag életem volt. Az emlékiratot emberekről kell írni, az kényes dolog. Nem akarok bántani. Akiről írnék, az majdnem mind meghalt. Nem szeretném bizgolni a halottakat. Mindig az élet, a gyakorlat érdekelt. A történelmet nagyon szerettem kollégista koromtól kezdve. Voltak idők, amikor a történeti regényben sokkal jobban meg lehetett írni, amit az ember gondolt. Amit másképpen nem írhatott meg. Engem sokat támadtak, hogy elmenekülök a jelentől. Tolsztoj nem azért írta a Háború és békét, mert menekülni akart a jelentől. A Budai Nagy Antalban meg lehetett mondani, amit különben nem. Cselekvő ember voltam. Sose szerettem visszazénni. A Budai Nagy Antalban is előre néztem... Ezért nem írok emlékiratokat, semmi efféle. Nem spekuláltam, éltem.”

(Beszélgetés Huszár Sándorral. 1968.)

„... a nyelv nagy dolog, mert az irodalmi alkotás egyetlen építőanyaga és formáló eszköze. S az író ott kezdődik, hogyha helyesen, tisztán, szépen beszél (illetve írja) a nyelvet. És ott folytatódik, ha mondanivalóját nyelvi alapanyagával értelmesen és esztétikusan tudja kialakítani... Sajnos, a művészi alkotásnak erről az örök szabályáról ma nemcsak nem is kevés írónk felejtkezik el, de sok szerkesztőnk és kiadóknk is.”

(Beke György interjújából. 1972.)

„Kilencven esztendővel a hátam megett csak azt mondhatom, hogy minden embernek külön-külön meg kell teremnie a harmóniát maga és a természet között. Minél hamarabb jön létre ez az összhang, annál szerencsésebb az ember.”

(Benkó Samu interjúja. Tiszatáj, 1973. 12.)

Az idézeteket összeállította: Márkus Béla

A SZTÁNAI VARJÚVÁR

„FÉLIDŐ” AZ NB II-BEN

Váltakozóan szerepelt a Hajdúböszörményi Bocskai

Balatonzámárdi... Itt kezdte a felkészülését az őszi idényre a Hajdúböszörményi Bocskai és a csapat hazatérése után ismertették az NB II-es labdarúgó-csapat célkitűzését, amely nem volt más, mint az, hogy az 1973-74-es idényben elkerülje a Bocskai a kiesési zónát. A 8-10. hely egyikeinek elérését tervezték az idény elkezdése előtt. Célkitűzésüket eddig — a bajnokság „felidejének” a végén jól teljesítették, hiszen

8. Hajdúböszörmény 15 5 4 6 17-22 14

Az új idényben Tardi és Lakatos, valamint Magyar bejelentette visszavonulását — Magyar viszont a bajnokság hajrájában ismét „beszállt”. Néhány fiatal játékos katonai szolgálatra vonult be, de új játékosok is kerültek a Bocskaihoz, többek között Lovas és Konyári. Egyébként éppen Konyári volt az, aki a 17 gólból a legtöbbet, ötöt szerzett.

Az NB II-es labdarúgó-csapat szerepléséről a szakosztály vezetőjének értékelését Csibi Pál, a szakosztály elnöke az alábbiakban közölte.

Érdekessé alakult az őszi idény a csapat szereplését illetően. Azért nevezhető érdekesnek, mert három szakaszra lehet osztani, három egyenlő részre. Külön-külön lehet öt-öt forduló értékelnem. Az első öt mérkőzésen öt pontot szerzett a Bocskai,

a gólkülönbsége 7-6. Az ötven százalékos teljesítmény megfelelt a várakozásnak. Es következett a második öt mérkőzés, melyeken csupán egyetlen pontot szerzett a hajdúböszörményi együttes. A gólkülönbség 4:13 — összesen 11-19. Ekkor az egyesület elnöksége kibővített ülésén beszámoltatta a szakosztályt. Megállapították, hogy baj volt a taktikai fegyvelmel és az akarással, lelkesedéssel is. Emiatt születtek ilyen eredmények. Hajdúböszörményben Szolnoki Miklós 1-2, Bp. Építők 1-2, Idegenben: Ceglédi VSE 0-2, Volán SC 1-6.

A beszámolat után következett a harmadik „ötös” időszak. Mindjárt az első mérkőzésen, tehát a 11. fordulóban az addig veretlen szálított skajpát megszerzték Hajdúböszörményben, utána nyert a Bocskai a fővárosban a III. ker. TVE ellen, Bőszörményben a Békéscsabai VTSK-val szemben, majd eldöntetlenül ért el az együttes Kecskemétre a KTE-vel szemben és utolsó mérkőzésükön is eldöntetlenül mérköztek, otthon a Kiskunhalással. Tehát elmondható, hogy eredményes volt a hajránk, öt mérkőzésen nyolc pontot szerzett a Bocskai és a gólkülönbsége 6-3 volt, összesen 17-22. Talán az is érdekesnek látszik, hogy mind hazai környezetben, mind idegenben egyaránt hét-hét pontot szerzett a Bocskai.

Fülep Kornél

Mai sportműsor

Asztalitenisz

Élelmiszer-ipari Szakközépiskola (Iringy utca), 8.30 óra: Az úttörő-olimpia megyei döntője fiú és leány egyéni, a DC csapatverseny, a megyei szakszövetség rendezésében.

Kosárlabda

Ybl Miklós Műszaki Főiskola tornaterme, 11 óra: DASE-BE-AC. Férfi NB II-es bajnoki mérkőzés.

Sakk

Megegyi Állatfajalmi és Húsipari Vállalat ebédelője (Vágóhid utca), 9 óra: A KISZ Debrecen városi kupájának selejtezője, a Húsipari Vállalat KISZ-csúszvevő-társaságának rendezésében. A selejtezők befejezése.

Súlyemelés

Építők sporttelepének klubterme, 10 óra: Ki a legerősebb hajdú? Minősítő verseny ifjúsági és felnőtt korcsoportban, a megyei szakszövetség rendezésében.

ÚTTÖRŐ-OLIMPIA

Ma megyei döntő asztaliteniszben

Ma délelőtt fél 9 órai kezdettel, az Élelmiszer-ipari Szakközépiskola tornatermében kerül sor asztaliteniszben az úttörő-olimpia megyei döntőjére. A megyei szakszövetség rendezésében lebonyolításra kerülő versenyen Hajdú-Bihar legjobb általában iskolás asztaliteniszesei vesznek részt, a városi és a járási döntők győztesei. Két korcsoportban versenyeznek a résztvevők, fiú és leány egyéni, valamint kétfős (egy fiú, egy leány) DC-rendszerű csapatversenyben. A járási és a városi győztesek (Debrecenből az első két-két helyeztet) vehetnek részt a megyei döntőn, ugyanezek alkotják a csapatokat is. A két nagy: az országos döntőbe jutás. Az országos döntőt január 2. és 6. között bonyolítják le, Egerben.

A New York-i Madison Squar Gardenben lépett szorítóba a nehézsúlyú Jerry Quarry (balról állva) és Earnie Shavers amerikai profi öklívívó. A 12 menetre tervezett mérkőzés azonban egy teljes menetig sem tartott. Quarry 2 perc 21 másodperc alatt kiütötte ellenfelét (Napló-telefóto — KS)

MOZI

JÓ MEGJELENÉSŰ AUSZTRÁLIAI FELESEGET KERES. Színes, szinkronizált olasz film (14). Ifjúsági kedvezmény nem érvényes! VIG du. ma 1/2, 3/4, 6, 3/8. METEOR ma 3, 1/6, 1/8, hétfőn 3/6, 1/8. APOLLO du. hétfőn 3/6, 8.

MONIKA. Színes, román film. APOLLO de. hétfőn 1/12, 1/4. HORVÁTH A. hétfőn 6.

ÁLDJ MEG AZ ÁLLATOKAT ÉS A GYERMEKEKET! Színes, szinkronizált amerikai film. APOLLO du. ma 3/6, 8. VIG du. hétfőn 6, 1/8. MŰVESZ ma 3/6, 5, 1/8. KLINIKA hétfőn 5.

ÚJ GILGAMES. Magyar film. KLINIKA ma 5.

2x2 NEHA 5. Nagyszerű, régi magyar film, felújításban. HORVÁTH A. ma 3, 5, 7.

A FELSZEMŰ SERIFF. Színes, szinkronizált amerikai film. Ifjúsági kedvezmény nem érvényes! VIG de. hétfőn 1/12, 1/4, 1/2.

FILMMŰZEUM hétfőn 1/6, 8 órakor zártkörű „A” bérletes előadás!

MESE A SZALTÁN CÁRRÓL. mesefilm. APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

MATINE: VIG 10: A kőszívű ember fia I-II. Kétfős, dupla helyár! APOLLO 11: Hyppolit, a lakály. METEOR 10: Egy taxisorfó találja.

Jugoszlávia nyerte a női világbajnokságot

Negyedik lett a magyar női kézilabda-válogatott

A világ nyolc legjobb női kézilabdát válogatottja szerepelt szombaton a belgrádi Pionir-csarnokban. A világbajnokság utolsó napján a 1-8. hely sorsát döntötték el négy mérkőzésen a jugoszláv főváros nagyszerű új sportpalotájában.

Délelőtt és délután is 2-2 találkozóra került sor. Elsőnek az 5. helyért rendeztek mérkőzést — Lengyelország — Csehszlovákia 15:13 (6:6).

A délelőtti második összecsapásán döntött a 3., 4. hely sorsá. Szovjetunió — Magyarország 20:12 (11:5)

A VB-en eddigi leggyengébb teljesítményét nyújtotta ezen a találkozón a magyar csapat. Szétesően elgondolás nélkül játszott, senki sem tudta megismételni az előző napokban nyújtott teljesítményét — kivétel talán Tóth-Harsányi, aki igen gólképesnek bizonyult. A szovjet válogatott megérdemelten szerezte meg az ötödik női kézilabda világbajnokság bronzérmét, míg a magyar csapat a VB-k történetében először a negyedik helyen végzett.

Üres hely csak a lépcsőkön maradt szombaton este a belgrádi Pionir-csarnokban. Házren voltak kíváncsiak a VB 7-8. helyét, illetve az aranyérmes elődöntő találkozóira. Dánia — Norvégia 12:10 (8:5). Jugoszlávia — Románia 16:11 (7:7).

Az V. női kézilabda-világbajnokság végeredménye: világbajnok: Jugoszlávia, 2. Románia, 3. Szovjetunió, 4. Magyarország, 5. Lengyelország, 6. Csehszlovákia, 7. Dánia, 8. Norvégia.

134 INDULÓ

A BÖSZÖRMÉNYI BIRKÓZÓVERSENYEN

Hajdúböszörményben a Bocskai rendezésében bonyolították le a járási városok közötti Béke Kupa pontverseny birkózásban. A résztvevő úttörők két kategóriában vettek részt. Az A-csoportban pedig 59 fiatal lépett szőnygre, tehát összesen 134 úttörő versenyző igyekezett pontot szerezni egyesületének.

A verseny eredményei.

A-csoport.
29 kg: 1. Jenei (Hajdúszoboszlói Bocskai), 2. Incedi (D. Sportiskola), 3. Tóth (D. Sportiskola). — 32 kg: 1. Bihari (Püspökudány MÁV Egyetértés), 2. Kiss (Kabai MEDOSZ), 3. Gál (Kaba). — 35 kg: 1. Kovács (Hajdúszoboszló), 2. Gönczi (Hajdúszoboszló), 3. Papp (Kaba). — 38 kg: 1. Szabó (Hajdúnánás), 2. Darvasi (D. Sportiskola), 3. Halász (Kaba). — 41 kg: 1. Gombos (D. Sportiskola), 2. Szilágyi (Kaba), 3. Tóth (Hajdúszoboszló). — 45 kg: 1. Ujj (Kaba), 2. Debrecen (D. Sportiskola), 3. Hegyesi (D. Sportiskola). — 49 kg: 1. Kiss G. (Hajdúszoboszló), 2. Gyarmati (D. Sportiskola), 3. Árvai (Hajdúszoboszló). — 53 kg: 1. Korom (D. Sportiskola), 2. Gyarmati M. (D. Sportiskola),

3. Nagy (D. Sportiskola). — 58 kg: 1. Szerbina (D. Sportiskola). — **Nehézsúly:** 1. Bondár (D. Sportiskola).

B-csoport.
35 kg: 1. Andó (Hajdúböszörményi Bocskai), 2. Kusora (D. Honvéd Bocskai), 3. Hajdú (D. Sportiskola). — 38 kg: 1. Kajdi (Hajdúböszörmény), 2. Tóth I. (D. Sportiskola), 3. Rontó (Püspökudány). — 41 kg: 1. Magyar J. (D. Sportiskola), 2. Andirkó (D. Bocskai). — 45 kg: 1. Szolnoki (Hajdúböszörmény), 2. Mátyé (Hajdúböszörmény), 3. Horváth (D. Sportiskola). — 49 kg: 1. Tóth F. (D. Sportiskola), 2. Balogh (Kaba), 3. Illés (Hajdúnánás). — 53 kg: 1. Tatár (D. Sportiskola), 2. Lévali (Hajdúböszörmény), 3. Óze (Hajdúböszörmény). — 58 kg: 1. Kuhár (Hajdúböszörmény), 2. Szabó (D. Sportiskola), 3. Bálint A. (Ebes). — 63 kg: 1. Struba S. (D. Sportiskola), 2. Bordás (D. Sportiskola), 3. Nagy (D. Bocskai). — 68 kg: 1. Farkas (D. Sportiskola), 2. Szabó S. (D. Sportiskola), 3. Benze (D. Bocskai). — **Nehézsúly:** 1. Sebestyén (D. Sportiskola), 2. Magyar (D. Bocskai), 3. Rác (Ebes).

Képes Sport Kupa

Szombaton ismét óriási érdeklődés, zsúfolt nézőtér előtt folytatták a miskolci sportszarnokban a II. Képes Sport Kupa terem labdarúgó tornát.

A Bp. Honvéd immár egymást követő negyedik mérkőzésen (MTK, Kuch Chor-zow, Rába ETO és Zalaegerszeg) nem tudott gólt lőni. A ZTE és a Bp. Honvéd között gól nélkül játszott a hétméteresekkel a Zalaegerszegi javára döntött el. Zalaegerszegi TE — Bp. Honvéd 0:0

A hétméteres rúgásokban a ZTE bizonyult jobbnak, öt büntetőből négyet értékesített, míg a Bp. Honvéd csak háromat. Így a kirás értelmében a ZTE 2, a Bp. Honvéd pedig 1 pontot kapott.

Videoton — Rába ETO 4:2 (2:2) Góllövők: Karsai, Nagy III., Kuti, Bogáti, illetve Sebők, Csidi.

SPORTHÍREK
BECS. A volt osztrák közsépsúlyú profi öklívívó Európa-bajnok Orsolics tizenkettes küzdelemben pontozással győzött az amerikai Gonzales ellen.

LIVERPOOL. A brit félnehézsúlyú profi öklívívó Európa-bajnok Centeh a harmadik menetben döntő fölényt győzött az amerikai Lewis ellen.

KEMEROVO. Nemzetközi ifjúsági gyorskorcsolyázó versenyen a fiatal Klebnyikov 41,7 másodperces kitűnő eredménnyel nyerte az 500 méteres futamot.

HANNOVER. A Királyi Kupa teniszmérkőzés elődöntőjében Olaszország 3:0-ra nyert

A dolgozók kívánságára
A CENTRUM ÁRUHÁZ
December 16-án, aranyvasárnap
9-15 ÓRÁIG TART NYITVA!

HAJDÚ-BIHARI NAPLO — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja — Főszerkesztő: Pallás Imre — Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Tóthfalusi tér 10. — Telefon: 12-140, nyomdai ügyelet 14-183 — Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: 4001. Debrecen, Postafiók 72. — Telefon: 13-925 — Felelős kiadó: Biri András — Terjeszti a Magyar Posta — Előfizetési díj hóra 20 forint — Előfizethető a helyi postahivatalokban és kézbesítőknél — Index: 25 027 — Alföldi Nyomda Debrecen. — Felelős vezető: Benkő István

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NAPI krónika

1973. december 16. — Vasárnap

Etelka napja

A Nap két 7.26 óraker — nyugszik 15.53 óraker

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: felhőfelvonulások, több helyen átfutó havazással, hózáporral. Élénk, időnként erős északnyugati, északi szél. Az éjszakai lehűlés fokozódik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 0 fok körül.

SZILÁGYI ELEK festőművész kiállítása december 17-én, hétfőn délután fél 3 óraker nyílik a Debreceni Konzervgyár klubhelyiségében. A kiállítást program szerint Varga Istvánné szakszervezeti titkár nyitja meg.

A NÖVENYVÉDŐ SZEREKKEL kapcsolatos egészségügyi tudnivalókról dr. Herczeg Ferenc tart előadást a debreceni Kerekes-telepi kertbarátkörben (Leiningen utca 17. szám) december 20-án, csütörtökön délután 4 óraker.

Üdvözlőlap

Korábban érdeklődtem, azt mondták, várjak türelemmel. Legutóbb viszont azt a választ kaptam: nincs, nem is volt, már nem is várható, hogy lesz.

Nem valami különlegességet kerestem — legalábbis én nem tartanám annak —, hanem valamilyen szebb kivitelű, borítékos új-új üdvözlőlapot. Olyat, amelyet annak küld az ember, akit jobban meg akar tisztelni, vagy mint például én, külföldi ismerősének, hogy lássa, tudunk mi szépet, reprezentatív is gyártani. De nincs. Újvíz nincs.

Mert karácsonyi az van, válogatni is lehet. Akinek úgy tetszik, elküldheti jókívánságait hamisítatlan karácsonyi angyalkával is, művészi kivitelben, hófehér borítékba téve. Feltéve, ha az illető a karácsonyt fontosabbnak tartja, mint hogy a munkával eltöltendő következő estendőre kívánjon sok sikert.

Arról már nem is szólva, hogy a karácsony azért nem minden országban olyan ünnep, amilyenek a mi szokásaink tartják.

(n)

DINNYÉS JÓZSEF pol-beat énekes december 17-én, hétfőn este 7 órai kezdettel a debreceni Bartók Teremben mutatja be új műsorát, a „Tiszta forrásból” elnevezésű, fiatalok előadójátéki sorozat keretében, a Megyei Művelődési Központ és Debrecen más ifjúsági klubtagjainak.

KÖNYVTÁRMEGNYITÓ Bihar-keresztesen. Az általános iskolai diákokhoz új könyvtárat december 18-án, kedden délután 3 óraker nyitják meg Bihar-keresztesen. A meghívó szerint Sári Gusztáv, 7. megyei tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője mond megnyitói beszédet.

A boltok ünnep előtti nyitva tartása

Megyéinkben a boltok aranyvasárnap és a karácsonyi ünnepek előtti nyitva tartása a következők szerint módosul. December 16-án az aranyvasárnapon Debrecenben a ruházati, az iparcikk szakkboltok, az áruházak és a játékvásár 9–13 óráig tart nyitva. A megye többi községében és városában az áruházak és az iparcikkboltok a szokásos aranyvasárnap nyitva tartás szerint fogadják a vásárlókat. Az élelmiszerboltok közül csak azok árusítanak, amelyek az egész éven át is rendszeresen nyitva tartanak.

December 22-én és 23-án a 18 óra előtt záró élelmiszerboltok egy órával hosszabbított munkaidő szerint árusítanak. December 23-án az iparcikkboltok a szombati nyitva tartás szerint üzemelnek. Debrecenben ezen a napon a szakküzetek és áruházak egy órával tovább fogadják a vásárlókat, mint egyébként. A kereskedelmi hatóságok tájékoztatják a lakosságot, hogy december 24., 25. és 26-án a megye egész területén minden iparcikkbolt zárva tart.

Hortobágytól Szegedig

Ülést tartott a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep szervező bizottsága

December 14-én, pénteken délelőtt, a Hajdúböszörményi Művelődési Központ klubjában tartotta kibővített ülését a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep szervező bizottsága, hogy értékelje a telep 1973-ban végzett munkáját és hogy a következő időszak legfontosabb alapelveit, tennivalóit meghatározza. A megjelenteket **Végyvári József**, a Hajdúböszörmény városi Tanács elnökhelyettese, a szervező bizottság elnöke köszöntötte. Megnyitó szavai után **Székelyhídi Agoston**, a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep vezetője számolt be az évi munkájukról, áttekintve és értékelve egyúttal a tízéves művésztelep eddigi tevékenységét is.

Elmondta, hogy a telep tizedik éve nemcsak a legtöbb eredményt jelentette a Magyar Képzőművészek Szövetsége 1973. évi értékelésében a nemzetközi művésztelepek legjobbjaként szerepel, hanem a legtöbb megoldandó kérdést is ez az esztendő vetette föl. Az idei nyáron hat szocialista országból tizenöt, Magyarországról pedig tizenhat alkotó volt állandó meghívottja a telepnek. A kapcsolatok azonban a harminc együtt eltöltött nap után sem szűntek meg, információcsere, kiállítások és tanulmányutak jelzik ezt. Bár a szocialista országok képzőművészetének képviselői életképes és színvonalas alkotóközösséggé alakultak, továbbra is nagy körültekintéssel kell összeállítani a résztvevők névsorát. Tapasztalatok igazolják, hogy a köz-

li szocialista államokból legszervezetesebben a magyar anyanyelvű s a nemzetiségi kultúra övezetében tartozó alkotókat küldik Hajdúböszörménybe, illetve ők tartanak elsősorban számot a meghívásra. Így kovácsolódott megoldássá az a lehetőség, hogy az önálló magyar nemzetiségi szervezettel, művészeti fórumokkal rendelkező államokból magyar anyanyelvűeket hívnak meg; míg a Szovjetunióból, az NDK-ból, valamint Lengyelországból és Bulgáriából a nemzeti kultúra sajátos és elismert képviselői látogatnak el a telepre. (A beszámoló után felszólalók egyetértettek továbbá abban, hogy az 1974-re meghívandó 15 külföldi és 10 magyar alkotó kiválasztásánál ne csak az ötletszerűsége, hanem a korábbi ismeretekre, személyes tapasztalatokra és az illetékes szövetségek véleményére is építsenek.)

A nyári programok — közös kirándulások a Hortobágytól Szegedig, irodalmi és művelődéspolitikai előadások, üzemlátogatások és találkozók — áttekintése, értékelése után szó esett a művésztelep szervezési és vezetési gyakorlatának tanulságairól is. A működési és a szervezési forma mindig a valóság után járt egy lépéssel: hosszabb távú és alaposabb tervezéshez ez nem jelenthetett szilárd alapot, s nemegyszer gondot okozott a tárgyi feltételek biztosítása is. Többek között ezért is kell változtatni a jelenlegi szervezeti formán; a különböző adminisztrációs és szervezési

feladatok ellátása szükségessé teszi, hogy a művésztelepet a Hajdúböszörményi városi Tanács valamelyik intézményéhez kapcsolják. Így meg kell változnia a működési rendszernek is.

Javaslatként merült fel továbbá, hogy a telep szervezésében kapcsolódjék be a megye és a területi szervezet munkájába. Indítványozták a nemzetközi napok rendszeressé tételét, amelyeken a meghívottak saját országuk képzőművészeti életével ismertetnék meg alkotótársaikat. A beszámolót követő tiz-hozzászólás számos rész kérdést érintett. Az elmúlt évtized értékelésére — bár a megvalósítás nem mindig tartott lépést a megnövekedett igényekkel —, végső soron azt bizonyítja, hogy a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep életképes; alkotó munkára, értékes eszmecserékre, a hazai képzőművészeti és kulturális élet létezés megismertetésére nyújtott lehetőséget, alkalmat teremtve arra, hogy a szocialista államok képzőművészei rendszeresen találkozzanak egymással.

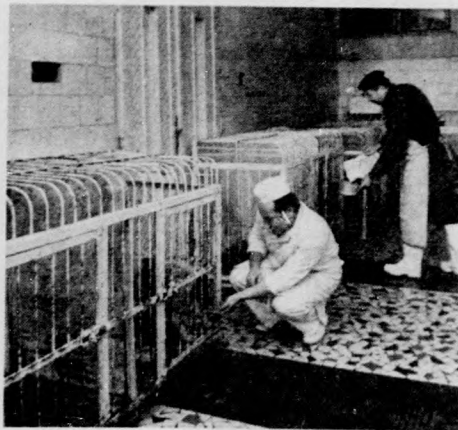
Mivel a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep kiemelt szerepet tölt be a szocialista országok közötti képzőművészeti és kulturális kapcsolatokban, tevékenységét mind szakmai, mind szervezési színvonalának emelésével kell javítani. Ezzel a határozattal és igénnyel zárult a szervező bizottság kibővített ülése.

J. N. J.

EMBEREK ÉS ÁLLATOK

A DEBRECENI KISÁLLAT KÓRHÁZBAN HAVONTA 50 BENNFELVŐ BETEG KUTYÁT KEZELNEK. UGYANAZ ALATT AZ IDŐ ÁLLAT 250-300 BEJÁRÓ BETEG ÁLLATOT LÁTNAK EL. EZENKÍVÜL ÉVENKÉNT 2000 MEGELŐZŐ OLTÁST VÉGEZNEK A KIS HÁZIÁLLATOKON.

Vizit a kórteremben

Csokinak, a kétéves vizslának garatműtétje volt, és a kórházból való távozás előtt üdvözlő réglátott gazdáját

Dr. Stima József vezető szakállatorvos leszedi a sint a héthónapos Filkóról...

... aki a következő pillanatban boldogan ugrik gazdájának nyakába

Tudnivalók a tüdőszűrésről

A Városi Tüdőszűrő Állomás (Kossuth u. 12-14.) értesíti Debrecen lakosságát, hogy 1974. január 1-től az emphysema szűrési rendje és ideje megváltozik.

A szűrés az eddigi gyakorlattól eltérően orvosi körzetek szerint történik.

A szűrővizsgálat ideje: hétfő 8–16 óráig, kedd 8–15 óráig, szerda 12–18 óráig, csütörtök 8–15 óráig, péntek 8–16 óráig.

A szűrés január 2-án, az 1. számú orvosi körzet lakosságával kezdik. Az egész évre érvényes szűrési naptár minden orvosi rendelésben megtekinthető.

A szűrés zavartalan lebonyolítása érdekében kéri a lakosságot, hogy a szűrésre hozza magával személyi igazolványát, előző évi szűrővizsgálati lapját, valamint a Tüdőszűrő Állomást kiküldött felhívást. Kéri továbbá, hogy az idezésen feltüntetett időpontot a torlódás elkerülése végett lehetőleg mindenki tartsa be.

A debreceni totó ünnepi nyitva tartása

Az Országos Takarékpénztár Hajdú-Bihar megyei Igazgatóságától kapott tájékoztatás alapján közöljük a debreceni Csapó utcai totó ünnepi nyitva tartását: december 22. (szombat): 7-től 19 óráig, december 23. (vasárnap): 8-tól 11 óráig, 14 óráig; 19 óráig tart nyitva, december 24. (hétfő): zárva lesz, december 25. (kedd): zárva lesz, december 26. (szerda): 17 óráig tart nyitva, december 29. (szombat): 7-től 19 óráig, december 30. (vasárnap): 8-tól 11 óráig, 14 óráig tart nyitva. December 31. (hétfő): zárva lesz, január 1. (kedd): zárva lesz.

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló november 18-1 számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: Meghalva; — Elhullnak a sárga levelek; — Játsszadnoznak vélek a — kegyetlen szelek.

Könyvet nyertek: özv. Bársony Györgyné, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 43.; Purda Katalin, Debrecen, Géresi u. 9.; Reszler Györgyné, Debrecen, Ifjúság u. 5. II. 1.; Tóth Csilla, Debrecen, Dembinszky u. 23.; Vascsur Klára, Debrecen, Gyöngyösi u. 18. IV. 12.; Asbóth Károly, Debrecen, Budai Nagy Antal u. 46.; Kovács Ferenc, Debrecen, Méliusz tér 4.; Szalai Imre, Debrecen, Landler Jenő u. 2-4.; Halmi Gyuláné, Hajdúnánás, Hajdú út 29.; Takács Imréné, Balmazújváros, Szabadság sor 20.

LOTTÓTÁJÉKOZTATÓ.

A Sportfogladási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint az 50. játékhetén ötállalatos szelvény nem érkezett. Négy találatot 48 fogadó ért el, nyereményük egyenként 98 852 forint. Hármas találat 4591 fogadónak volt, nyereményük egyenként 517 forint. A kétállalatos szelvények száma 143 296 darab, ezek egyenként 20 forintot fizetnek. A nyeremények a nyereményilleték levonása után értenődő. A közölt adatok tájékoztató jellegűek.

Kabátok külföldre

A Hajdúböszörményi Textilteljesítő Vállalat termékeit a világ több mint 10 országába exportálják. Megrendelők vannak Szovjetunióban, Egyesült Államokban, Belgiumban, Franciaországban és Afrika országában is. A vállalat tervező kollektívája Tardi Imre vezetésével a legmodernebb vonalú női és férfi bőr, szőrme és műszőrme kabátokat tervezi és állítja elő.

Képeinken három divatos modellet mutatunk be.

Mustárszínű, sportos vonalú bőr átmeneti kabát, amelyből már több széria készült, és kapható a párizsi Lafayette Áruházban

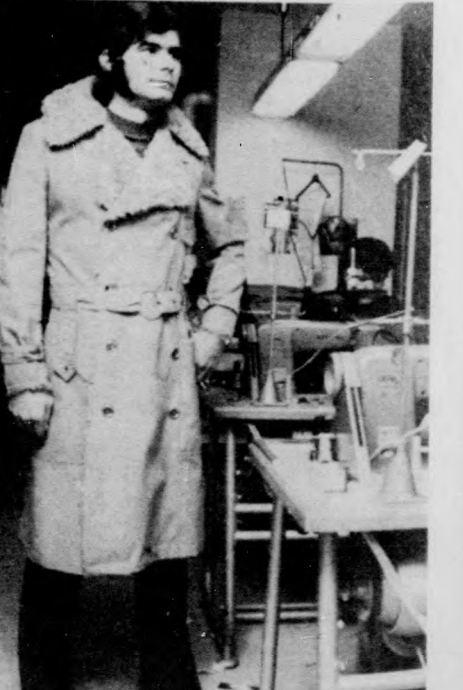

Elkészült az első mintadarab. Tardi Imre az utolsó ellenőrzést végzi a tűkör előtt. A női bőrkabát piros, drapp és kék színekben készült belga és francia megrendelők számára

Műszőrme bélésű ballonvászonz huzatú, sportos férfikabát, amely szintén megnyerte a megrendelők tetszését

Kalmár István és Iklódy János képrajportja

N

A MA

Hortobágytól Szegedig

A Dél-vietnami győztesek tartózkodásánál a vendégek egy részét, másik részét kereste fel séretében.

A dr. Nguyen küldötségi hűfő togotott Kerekes receni járási Pár kárának és Szath Hajdú-Bihar meg

Értékelés

Ülést to

Hétfőn délelőtti Debrecen városi Bizottsága, ahol a nácselnök elnökölt bizottság megtárgyaloztatnak a véglyet az MSZMP H ga hozott a nők h sára, majd beszak lakáselcsztási elv az 1973. évi lakás ról, s jóváhagyta

Magyar

I. V. Archipov Állami Gazdaság zottsága első e vezetésevel hétfő cíó érkezett Buda gyi repülőtérén építésügyi és vá niszteriumi állam Sándor külkeresk helyettes fogadta geket.

Szűcs Istvánné

Szűcs Istvánné titkárnak elnököl összeült a Magyar júsági Szövetség sága. A tanácskoz részt vett Jak MSZMP Központ osztályvezetője, is Maróthy László, titkára számolt b politikai határoza sáról, majd Főcz KB titkára ösz KISZ-vezetőségvá talatait. Egyebek dotta, hogy a vál